

LATVIJAS REPUBLIKA
VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS
INSPEKCIJA

2007. GADA DARBA PĀRSKATS

2008. GADA JŪNIJS
IZDOTS KOPŠ 1994. GADA

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA	3
1.1. JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA	4
1.2. POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI	5
1.3. IZMAIŅAS IESTĀDES DARBĪBĀ PĀRSKATA GADA LAIKĀ	7
2. INSPEKCIJAS 2007.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI	9
2.1. INSPEKCIJAS GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU	9
2.1.1. AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI LATVIJĀ	11
2.1.2. KULTŪRAS MANTOJUMA JOMAS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS	12
2.1.3. KONTROLE	15
2.1.4. KULTŪRAS PIEMINEKĻU PĀRVEIDOŠANAS (RESTAURĀCIJAS) KONTROLE	16
2.1.5. NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE	16
2.2. BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDES ANALĪZE	17
2.2.1. "LATVIJAS KULTŪRAS PIEMINEKĻU IZPĒTES, GLĀBŠANAS UN RESTAURĀCIJAS PROGRAMMA 2007.GADAM" IZPILDE	17
2.3. INFORMĀCIJA PAR PAKALPOJUMIEM	20
2.3.1. PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANAI	21
2.3.2. PASĀKUMI, KAS VEIKTI IEKŠĒJĀ AUDITA IETEIKUMU REALIZĀCIJAI	21
2.4. FINANŠU POLITIKAS RISKĀ FAKTORI	21
3. BUDŽETA INFORMĀCIJA	22
3.1. VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS (LATOS)	22
3.2. VALSTS PAMATBUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS (LATOS)	22
3.3. MAKSAS PAKALPOJUMI UN TO IZCENOJUMI, CITI PAŠU IEŅĒMUMI (LATOS)	22
3.4. GALVENIE EKONOMISKIE RĀDĪTĀJI 2007. GADĀ	23
4. PERSONĀLS	24
5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	25
5.1. PASĀKUMI, KAS VEIKTI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI	25
5.2. REALIZĒTIE PROJEKTI UN TO ĪSTENOŠANAS REZULTĀTI	26
5.2.1. EIROPAS KULTŪRAS MANTOJUMA DIENAS	26
5.2.2. KULTŪRAS MANTOJUMA GADA BALVA 2006	27
5.3. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA UN STARPTAUTISKIE PROJEKTI	28
5.4. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU	28
5.5. KONSULTATĪVO PADOMJU DARBĪBAS REZULTĀTI	28
6. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM	29
6.1. PRIORITĀTES 2008.GADAM	29

1. PAMATINFORMĀCIJA

KULTŪRAS PIEMINEKĻI IR KULTŪRAS MANTOJUMA VISTIEŠĀK UZTVERAMĀ DAĻA. TIKAI PATIESS UN AUTENTISKS KULTŪRAS MANTOJUMS IR PATS VĒRTĪGĀKAIS, KURA SAGLABĀŠANĀ SABIEDRĪBAI JĀIEGULDA DAUDZKĀRT LIELĀKI LĪDZEKĻI, NEKĀ TO PRASA MŪSU IKDIENAS VAJADZĪBAS. KULTŪRVĒSTURISKĀS VIDES AIZSARDZĪBA IR VISU SABIEDRĪBAS LOCEKĻU KOPĪGA ATBILDĪBA. IR JĀSPĒJ BŪT GODĪGIEM PRET VIDĪ, KURĀ DZĪVOJAM – ILGLAICĪGĀ UN PLAŠĀKĀ SKATĪJUMĀ, ŠĶIETAMU MIRKĻĀ EKONOMISKU LABUMU NOMAINOT AR VIDES KVALITĀTES PRASĪBĀM VISĀS SABIEDRĪBAS INTERESĒS. JĀPANĀK, LAI TĒLPISKĀS VIDES ATTĪSTĪBA NOTIKTU, RADOT KVALITĀTI - LABU ARHITEKTŪRU UN DIZAINU, ŅEMOT VĒRĀ VĒSTURISKĀS TRADĪCIJAS. JĀVEIDO LABVĒLĪGI APSTĀKĻI KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA SAGLABĀŠANAI. PANĀKUMI RĪGĀ ROSINA ATTIEKSMES MAIŅU VISĀ LATVIJĀ. KULTŪRAS MANTOJUMS IR EKONOMISKA VĒRTĪBA, KAS NAV JĀIZNĪCINA, LAI GŪTU ĪSTERMIŅĀ EKONOMISKU LABUMU. SAVUKĀRT, KULTŪRAS PIEMINEKĻU PRAKTISKĀ SAGLABĀŠANA NAV IESPĒJAMA BEZ NAUDAS. PIETIEKAMI APZINĀTA UN KOPTA KULTŪRAS MANTOJUMA NODOŠANA NĀKAMĀJĀM PAAUDZĒM IR ATKARĪGA NO POLITIĶU, PROFESIONĀĻU UN VISAS SABIEDRĪBAS IZPRATNES UN INTELIĢENCES LĪMEŅĀ.

1.1. JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

Latvijas Republikā valsts pārvaldi kultūras mantojuma (kultūras pieminekļu) aizsardzībā un izmantošanā nodrošina Ministru Kabinets un to realizē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, kas atrodas kultūras ministra padotībā. Inspekcija darbojas, pamatojoties uz Latvijas Republikas likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", Konvenciju par Pasaules kultūras un dabas mantojumu un uz starptautiskām konvencijām, kurām Latvija ir pievienojusies, 25 likumiem, 24 Ministru kabineta noteikumiem, trīs Augstākās Padomes lēmumiem un trīs Ministru Kabineta rīkojumiem, kas tieši skar kultūras mantojuma saglabāšanas darbu, kā arī citiem vispārīgiem normatīviem aktiem - vairāk nekā 70 starptautiskām hartām, deklarācijām, rezolūcijām, rekomendācijām un citiem starptautiskiem dokumentiem. Kultūras mantojuma saglabāšanas politika un pamatprincipi balstīti uz Eiropas Padomes un UNESCO konvencijām, deklarācijām, ieteikumiem un starptautiskās konferencēs gūtām atziņām.

Saskaņā ar Latvijas PSR Ministru padomes 1988. gada 16. septembra 313. lēmuma 5. punktu un pamatojoties uz Latvijas PSR Valsts Kultūras komitejas 1988. gada 30. septembra 440. pavēli, ar 1988. gada 01. oktobri tika izveidota patstāvīga Latvijas PSR Kultūras komitejas Valsts Vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.

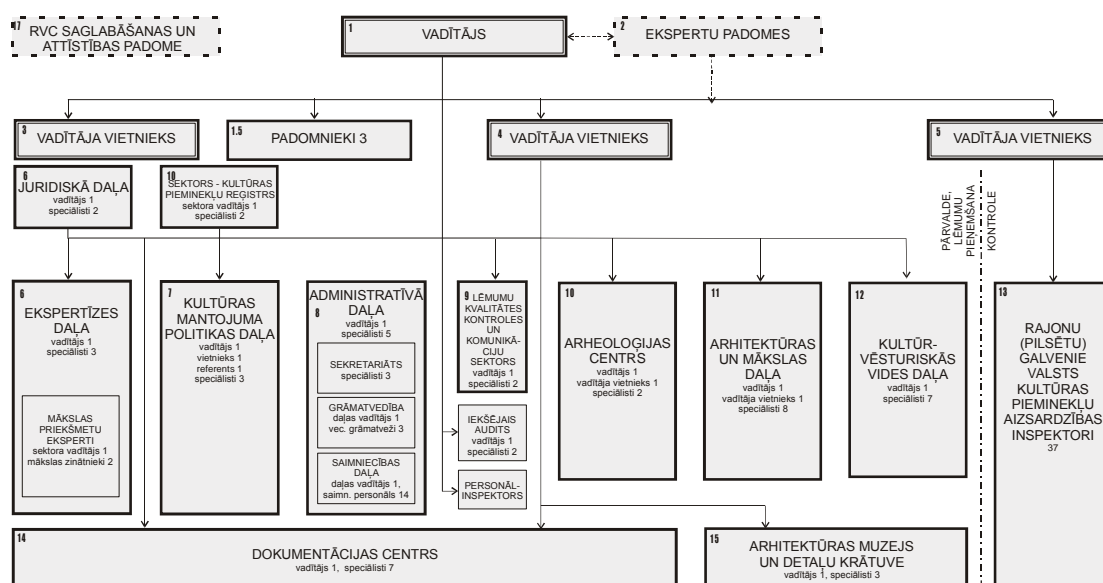
Šobrīd Inspekcija darbojas, pamatojoties uz 1992. gada 11.martā pieņemto likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un 2004. gada 9. novembrī Latvijas Republikas Ministru kabinetā apstiprināto Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu (MK 2004.11.09. noteikumi Nr. 916 „Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas nolikums”).

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir kultūras ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts kontroli kultūras pieminekļu aizsardzībā, veic kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti un pieminekļu uzskaiti (No 1992.03.11. likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 26. panta).

Inspekcijas vadības pakļautībā atrodas šādas struktūrvienības: Kultūras mantojuma politikas daļa, Administratīvā daļa, Ekspertīzes daļa, Arhitektūras un mākslas daļa, Kultūrvēsturiskās vides daļa, Juridiskā daļa, Lēmumu kvalitātes kontroles un komunikāciju sektors, Iekšējā audita sektors, Arheoloģijas centrs, Pieminekļu dokumentācijas centrs, Arhitektūras muzejs; personālinspektors.

Katrā rajonā un pilsētā (26 rajoni un 7 republikas pilsētas) iecelts valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektors, kas ir tieši pakļauts Inspekcijas vadībai (kopā 37).

VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS STRUKTŪRAS SHĒMA

1.2 POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas, tāpat kā citu Eiropas valstu nacionālo kultūras mantojuma institūciju uzdevums, ir sekot, lai kultūras mantojums tiktu saglabāts nākamajām paaudzēm pietiekami apzināts un kopts.

Balstoties uz Ministru kabineta 2004. gada 9. novembra noteikumu Nr. 916 „Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības nolikums” 2., 3., 4., un 5. pantu Inspekcija īsteno valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un pārzina kultūras pieminekļus valsts teritorijā.

Lai nodrošinātu minēto funkciju izpildi, Inspekcija:

- apzina objektus, kuriem ir kultūras vērtība, kā arī apseko kultūras pieminekļus;
- izvērtē objektu atbilstību valsts vai vietējās nozīmes kultūras pieminekļa statusam;
- pieņem lēmumu par attiecīgā jaunatklātā objekta ņemšanu valsts aizsardzībā, ja tam ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība;
- sagatavo kultūras ministram priekšlikumus par attiecīgā kultūras pieminekļa iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā vai svītrošanu no tā;
- nosaka kultūras pieminekļu aizsardzības zonas un to uzturēšanas režīmu;
- izvērtē un saskaņo būvprojektus, kas izstrādāti kultūras pieminekļiem vai objektiem, kas atrodas kultūras pieminekļu aizsardzības zonā;
- ja nepieciešams, izsniedz nosacījumus un tehniskos noteikumus būvprojektēšanai kultūras pieminekļos un objektos, kuri atrodas kultūras pieminekļu aizsardzības zonā un pārveido kultūrvēsturisko vidi;
- izsniedz atļaujas saimnieciskās darbības veikšanai kultūras pieminekļi vai tā aizsardzības zonā, ja attiecīgās darbības dēļ tiek pārveidots kultūras piemineklis vai tā kultūrvēsturiskā vide;
- pieņem lēmumus par saimnieciskās darbības apturēšanu kultūras pieminekļi vai tā aizsardzības zonā, ja tiek pārkāpti kultūras pieminekļu aizsardzības noteikumi;
- uztur valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistru;
- izsniedz kultūras pieminekļu īpašniekiem (valdītājiem) norādījumus par attiecīgā kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu;
- izsniedz atļaujas izpētes darbu veikšanai kultūras pieminekļos;
- izsniedz atļaujas būvniecībai, kā arī remonta (renovācijas), konservācijas, restaurācijas vai rekonstrukcijas darbu veikšanai kultūras pieminekļos vai to aizsardzības zonās;
- sniedz atzinumu par to, vai attiecīgais kultūras piemineklis vai ēka, kura atrodas tā aizsardzības zonā un pārveido kultūrvēsturisko vidi, ir piemērota ekspluatācijai;
- pieņem lēmumu par vidi degradējoša statusa noteikšanu objektam, kurš atrodas kultūras pieminekļa teritorijā vai tā aizsardzības zonā;
- izsniedz atļaujas mākslas priekšmetu un antīko priekšmetu izvešanai uz ārvalstīm;
- organizē nelikumīgi izvesto kultūras priekšmetu atdošanas procedūru;
- sagatavo Kultūras ministrijai un Finanšu ministrijai priekšlikumus par valsts pirkuma tiesību izmantošanu vai atteikšanos no tām, ja paredzēta kultūras pieminekļa atsavināšana;
- nosaka kultūras pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, lai noteiktu atlīdzību par kaitējumu, kas tam nodarīts;
- saskaņā ar likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" no īpaši šādiem mērķiem iedalītiem līdzekļiem finansē kultūras pieminekļu pētniecības, glābšanas un restaurācijas darbus, kā arī citus ar pieminekļu aizsardzību saistītus pasākumus;
- organizē pasākumus, kas saistīti ar mūsdienu arhitektūras kvalitātes uzlabošanu kultūras pieminekļu teritorijās un to aizsardzības zonās;
- pieņem lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu;
- veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

Inspekcija atbilstoši savai kompetencei:

- piedalās zinātniskajos pētījumos, kas saistīti ar kultūras mantojuma saglabāšanu;
- piedalās normatīvo aktu projektu izstrādē un politikas plānošanas dokumentu sagatavošanā, kā arī sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem normatīvo aktu projektiem;
- nodrošina dokumentu uzkrāšanu, uzskaiti, glabāšanu un izmantošanu saskaņā ar likumu "Par arhīviem";
- sagatavo inspekcijas budžeta projektu;
- piedalās starptautisko līgumu sagatavošanā un izpildē.

Inspekcijai ir šādas tiesības:

- pieprasīt un bez maksas saņemt no fiziskajām un juridiskajām personām inspekcijas uzdevumu izpildei nepieciešamo informāciju un dokumentus;
- atbilstoši kompetencei pārstāvēt Latvijas Republiku starptautiskajās organizācijās un pasākumos;
- lai nodrošinātu inspekcijas darbību, slēgt līgumus ar fiziskajām un juridiskajām personām;
- sniegt maksas pakalpojumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- izveidot ekspertu padomes;
- organizēt speciālistu apmācību un kvalifikācijas novērtēšanu;
- īstenot citas normatīvajos aktos noteiktās tiesības.

Inspekcijas darbību raksturojošie galvenie dokumenti:

- Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts;
- Kultūras pieminekļu uzskaites dokumentācija;
- Norādījumi par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- Kultūras pieminekļu apsekošanas un pārbaudes akti;
- Administratīvā pārkāpuma protokoli;
- Atļaujas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai no Latvijas;
- Jaunatklāto kultūras pieminekļu saraksts;
- Ar kultūras pieminekļu pārveidošanu saistītu projektu saskaņojumi un slēdzieni;
- Kultūras pieminekļu remontu, konservācijas un restaurācijas darbu atļaujas;
- Kultūras pieminekļu izpētes darbu atļaujas;
- Inspekcijas slēdzieni par kultūras pieminekļu un kultūrvēsturiskās vides pārveidošanas pieļaujamību;
- Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu dokumentācija;
- Kultūras pieminekļu kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanas akti;
- Slēdzieni par kultūras pieminekļu tehnisko stāvokli;
- Kultūrvēsturisko objektu materiālu fondi;
- Inspekcijas darba plāni, atskaites;
- Kultūras pieminekļu saglabāšanas projekti;
- Rakstiskas konsultācijas;
- Informatīvi dokumenti;
- Nacionālā programma „Kultūra” apakšprogramma „Kultūras mantojums”; Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas “Nacionāla valsts”.

1.2.1 ATSEVIŠĶI INSPEKCIJAS VADĪTĀJA DARBA PAMATPRINCIPI KULTŪRAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANĀ

1. Katra paaudze atšķirīgi izprot pagātņi un gūst no tās jaunas atziņas. Kultūras mantojums veidojies gadu simtos; jebkura mantojuma daļas iznīcināšana padara mūs nabadzīgākus.

Latvijai saprātīgi jāizmanto savi resursi. Kultūras mantojums nav greznība, bet ekonomiska vērtība. Kultūras mantojuma saglabāšana veicina ekonomikas attīstību. Kultūras pieminekļi ir kultūrvēsturiskā mantojuma vistiešāk uztveramā daļa ar vislielāko potenci.

2. Kultūras pieminekļa jēdziens ietver sevī ne tikai atsevišķus objektus, bet arī plašāku telpu- kultūrvēsturisko pilsētvidi un kultūrvēsturisko ainavu.
3. Kultūras piemineklis nav atdalāms no vēstures, kuras liecinieks tas ir, un no vides, kurā tas atrodas.
4. Kultūras mantojums ir jānodod nākamajām paaudzēm autentiskā veidā.
5. Kultūras mantojumam jābūt definētam, objektiem jāatbilst noteiktiem atlases kritērijiem.
6. Kultūras mantojuma saglabāšanas darbam ir jābūt atklātam, informācijai – plaši pieejamai. Ir nepieciešama sabiedrības līdzdalība – tās priekšnoteikums ir izpratne. Svarīgāko jautājumu apspriešanai jābūt publiskai.
7. Kultūras mantojuma saglabāšanas garantis ir tā izmantošana.
8. Kultūras pieminekļa pārveidošana vai pārvietošana pieļaujama, ja tas ir vienīgais pasākums, lai glābtu kultūras pieminekli, vai arī, ja pārveidojumu rezultātā nesamazinās kultūras pieminekļa kultūrvēsturiskā vērtība. Katram laikmetam ir savas iezīmes un savi uzslāņojumi, kas arī ir vēstures liecinieki. Ja nepieciešami kultūras pieminekļu jauni pārveidojumi, bez kuriem objekta eksistence ir apdraudēta, vai nepieciešami jauni apjomi un detaļas, tad tām jāatbilst vēsturiskās kompozīcijas principiem, bet tām jābūt ar sava laikmeta iezīmēm.
9. Restaurācijā nav pieļaujama viltota iespaida radīšana.
10. Atdarīnājumu vai kopiju izgatavošana nav kultūras pieminekļu aizsardzības pasākums, ja tas nekalpo kā eksperiments – vēsturisko un zinātnisko pieņēmumu noskaidrošanai.
11. Kultūras mantojuma saglabāšanas darba svarīga sastāvdaļa ir izpēte un dokumentēšana.
12. Valsts un pašvaldību institūciju noteiktajām kultūras mantojuma saglabāšanas prasībām ir jābūt reāli izpildāmām, atbilstoši laikam un ekonomiskajai situācijai. Risinot detaļas, nedrīkst pazaudēt svarīgāko. Atšķirīgos ekonomiskos apstākļos prasības var būt dažādas, bet tām ir jābūt pamatotām.
13. Liela loma kultūras mantojuma saglabāšanas darbā ir speciālistu profesionālajai sagatavošanai un izglītībai.
14. Attīstībā vispirms nepieciešamas labas idejas, tikai pēc tam nauda.
15. Kultūras pieminekļu praktiskā saglabāšana nav iespējama bez lieliem finanšu ieguldījumiem.
16. Viens no visietekmīgākajiem kultūras pieminekļa saglabāšanas instrumentiem ir saprātīga teritorijas plānošana, kuras rezultāts ir līdzsvarota attīstība.
17. Kultūras pieminekļu aizsardzības darba pamatā – sadarbībā starp oficiālām institūcijām un kultūras pieminekļa īpašnieku, valdītāju un lietotāju – jābūt DIALOGAM! Juridisku sankciju (sodu) pieņemšana ir pēdējais solis.
18. Ir jāveicina godīgs, atklāts un konstruktīvs dialogs starp visām interešu grupām sabiedrībā kultūras mantojuma saglabāšanā, veidojot tiltu starp veco un jauno.
19. Šodien radīta kvalitatīva arhitektūra būs nākotnes pieminekļi, bet šodien radīta slikta arhitektūra kvalitatīvā kultūrvēsturiskā vidē ir šodienas un nākotnes vēl neizvērtēts zaudējums ne tikai cilvēka dzīves telpā, bet pats svarīgākais – cilvēka apziņā.
20. Attīstība nevar notikt bez kļūdām, tikai starpība ir būtiska – vai tās radītas neapzināti, vai apzināti, jo pirmās izpratne ved uz attīstību, bet otrā uz stagnāciju.

1.3. IZMAIŅAS IESTĀDES DARBĪBĀ PĀRSKATA GADA LAIKĀ

Atbilstoši valsts pārvaldes iekārtas likumam un labiem publiskā sektora pārvaldības principiem, Inspekcijai turpina pilnveidot normatīvo aktu sistēmu, kas balstīta uz profesionālu, skaidru un caurspīdīgu darbību kultūras mantojuma saglabāšanas interesēs, ievērojot šādas prioritātes:

- Orientācija uz klientu un cieņa pret klientu.

- Neitralitāte un tiesiskums – vienāda attieksme pret visiem.
- Pakalpojumu kvalitāte.
- Sadarbība.
- Aizstāvēt sabiedrības intereses, nedrīkst ņemt vērā tikai klienta, kas vērsies iestādē vēlmes, bet jādomā arī par klientiem, kuri par problēmu nav informēti vai nespēj vērsties iestādē.
- Ētikas un korporatīvās kultūras ievērošana.
- Detalizēta un ļoti precīzi noteikta koleģiāla lēmumu pieņemšana. Jāievieš kārtība tur, kur līdz šim nav iedibināta laba prakse, kur trūkst iniciatīva un radoša pieeja vai nav pietiekami profesionāla pieeja jautājumu risināšanā.
- Birokrātija nepieciešama tik daudz, lai dokumentētu un vienkāršotu lēmumu pieņemšanas procesu un nodrošinātu tiesiskumu.
- Jānovērš funkciju dublēšanos un liekos posmus.
- Mūsdienu tehnoloģiju pielietošana un attīstīšana.

Inspekcijas darbības pilnveidošanai 2007. gadā tika pieņemti šādi rīkojumi:

- 02.01.2007. rīkojums Nr. 2 „Par Arheoloģiskā mantojuma ekspertu padomi”;
- 02.01.2007. rīkojums Nr. 3 „Par mākslas pieminekļu restaurācijas ekspertu padomi”;
- 02.01.2007. rīkojums Nr. 4 „Par ērģeļu ekspertu padomi”;
- 10.01.2007. rīkojums Nr. 5 „Par Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas objektu kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa maiņas Rīgas vēsturiskajā centrā un kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšanas Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonā vērtēšanas kārtību”;
- 10.01.2007. rīkojums Nr. 6 „Par grozījumiem 15.03.2006. rīkojumā nr.9 „Par inspektoru darba plānošanu un kontroli”;
- 15.01.2007. rīkojums Nr. 8 „Par maksas pakalpojumiem”;
- 27.02.2007. rīkojums Nr. 17 „Par Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programmas administrēšanas kārtības apstiprināšanu”;
- 28.02.2007. rīkojums Nr. 18 „Par Kultūras mantojuma Gada balvas nolikumu”;
- 16.03.2007. rīkojums Nr. 20 „Par Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā iesniegto kultūras pieminekļu, to teritorijā vai aizsardzības zonā esošo būvju konservācijas, restaurācijas, rekonstrukcijas (pārbūves) vai cita veida pārveidošanas projektu un teritorijas plānojumu izvērtēšanu”;
- 24.04.2007. rīkojums Nr. 22 „Par pirmpirkuma procedūru Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā”;
- 01.06.2007. rīkojums Nr. 26 „Par būvniecības projektu atkārtotu izskatīšanu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā”;
- 17.08.2007. rīkojums Nr. 33 „Par iepirkuma procedūru Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā”;
- 05.09.2007. rīkojums Nr. 38 „Par VKPAI reģionālo inspektoru izdoto Norādījumu kultūras pieminekļu īpašniekiem reģistrēšanu un glabāšanu”;
- 21.09.2007. rīkojums Nr.40 „Par Ērģeļu ekspertu padomes apstiprināšanu”;
- 21.09.2007. rīkojums Nr.41 „Par Arheoloģiskā mantojuma ekspertu padomes apstiprināšanu”;
- 28.09.2007. rīkojums Nr.42 „Par operatīvās informācijas nodošanu”;
- 30.10.2007. rīkojums Nr.46 „Par Arheoloģiskā mantojuma ekspertu padomes apstiprināšanu”;
- 16.11.2007. rīkojums Nr.1/58 „Par Ētikas komisijas izveidošanu”;
- 21.11.2007. rīkojums Nr.1/60 „Par pakalpojumu pirkšanu kultūras mantojuma apzināšanā, izpētē, uzskaites dokumentācijas sagatavošanā”;
- 27.11.2007. rīkojums Nr.1/63 „Par Inspekcijas amatpersonu operatīvu rīcību ārkārtas gadījumos”;
- 19.12.2007. rīkojums Nr.69 „Par Arhitektūras restaurācijas kvalifikācijas komisijas nolikuma un personālsastāva apstiprināšanu”.

Kopš 2005. gada tiek lūgts Inspekcijas atbildīgajām amatpersonām pievērst īpašu uzmanību iekšējo normatīvo aktu sakārtošanai un precīzas lēmumu pieņemšanas, budžeta līdzekļu izlietošanas, materiālo vērtību uzskaites, kontroles un darba kārtības noteikšanai. Piedaloties iekšējā audita sektoram un Lēmumu kvalitātes kontroles un komunikāciju sektoram, kopš 2007. gada septembra ir veikta Inspekcijas iekšējo normatīvo aktu izvērtēšana. Atsevišķi, svarīgākie iekšējie normatīvie akti tika koriģēti izvērtēšanas procesā. Šī darba rezultāts ir apkopots Inspekcijas iekšējo normatīvo aktu krājumā.

2. INSPEKCIJAS 2007.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. INSPEKCIJAS GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU ILGTERMIŅĀ

Apzināts, saglabāts, uzturēts un sabiedrībai prezentēts kultūras mantojums
---

- Kultūras mantojuma lomas palielināšana kā nozīmīgas sastāvdaļas cilvēka dzīves telpas kvalitātes un cilvēka dzīves kvalitātes veidošanā.
- Kultūras mantojuma saglabāšana nākamajām paaudzēm.
- Kultūras mantojuma kā tautsaimnieciska resursa izmantošana valsts ekonomiskajai attīstībai.
- Latvijas tēla veidošana ar kultūras mantojuma palīdzību.
- Kultūras mantojuma izmantošana demokrātiskas, pilsoniskas un izglītotas sabiedrības un valsts veidošanā.

ĪSTERMIŅĀ

- Svarīgākās nacionālās mantojuma daļas prioritāra apzināšana, izpēte, pasākumu organizēšana, kas pasargā to no izpostīšanas.
- Īpašumtiesību sakārtošana – katram kultūras piemineklim savu atbildīgu saimnieku.
- Kultūras pieminekļu jauno saimnieku atbalsts ar tiesisko, finansiālo, mantojuma aizsardzības nozares vadīšanas mehānisma regulējošu noteikumu palīdzību. Atbalsta sniegšana iedzīvotāju līdzdalībai, jo sabiedrība ir tā, kas sargā mantojumu.
- Arhitektūras kā mākslas nozares attīstības veicināšana, lai mūsdienu arhitektūra nebojātu kultūras mantojumu, kā arī mantojuma saglabāšanas aktivitātes netraucētu kvalitatīvas mūsdienu arhitektūras attīstību.
- Kultūras mantojuma jomā valsts un pašvaldību līmenī jāpanāk efektīga pakalpojumu sniegšana un sabiedrības uzticība.
- Atklātība, caurskatāmība un profesionālā līmeņa nostiprināšana visās darbībās, kas saistītas ar kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti, uzskaiti, kultūras pieminekļu izmantošanas un saglabātības stāvokļa kontroli.
- Sekmēt kultūras pieminekļu īpašniekiem un valdītājiem pieejamo finansiālo atbalstu.

GALVENIE UZDEVUMI

- Turpināt kultūras mantojuma apzināšanu.
- Atbilstoši pieaugošajam darba apjomam nodrošināt kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu.
- Turpināt darbu pie informācijas sistēmas pilnveidošanas, ieviešot modernās tehnoloģijas.
- Nodrošināt visu ieinteresēto pušu iesaistīšanos kultūras mantojuma saglabāšanā.

- Uzlabot kultūras pieminekļu restaurācijas un pārveidošanas kontroles darbu, efektīvu rīcību.
- Izstrādāt un īstenot pasākumus mūsdienu arhitektūras kvalitātes uzlabošanai kultūrvēsturiskās vietās.
- Attīstīt informācijas kampaņu par kultūras mantojuma saglabāšanas aktualitātēm. Sadarboties ar starptautiskajām institūcijām un ārvalstīm.

INSPEKCIJAS 2007.GADA DARBA PRIORITĀTES

- Inspekcijai uzdotā darba izpilde saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" un 2004.gada 9.novembra Latvijas Republikas Ministru Kabineta apstiprināto Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu.
- Uzsākta VKPAI reģionālo nodaļu veidošana.
- Aktualizēts un papildināts Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu. Organizēti kultūras pieminekļu pārbaudes braucieni.
- Gatavoti priekšlikumi, lai pilnveidotu Latvijas likumu un normatīvo aktu sistēmu kultūras mantojuma aizsardzības un attīstības jomā. Darbs pie kultūras mantojuma saglabāšanu atbalstošas nodokļu politikas izveidošanas (Nepieciešami grozījumi likumā par nekustamā īpašuma nodokli).
- Veikti pasākumi, lai pilnveidotu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas sniegto pakalpojumu kvalitāti.
- Turpināts veidot "tiltu" starp mūsdienu arhitektūru un kultūras mantojuma saglabāšanu, kvalitatīvas publiskās telpas saglabāšanas un attīstības interesēs. Organizēta starptautiskas konference par mūsdienu ekonomiskās attīstības ietekmi uz pilsētu vēsturisko centru saglabāšanu; attieksmi pret augstbūvēm un mūsdienīgu pilsētplānošanu.
- Turpināta Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Informācijas centra darbības nostiprināšana un informatīvu materiālu sagatavošana un izdošana, kā arī regulāru Interneta mājas lapas papildināšana.
- Izpildīta 2007. gada Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programma (avārijas stāvoklī esošu kultūras pieminekļu glābšana).
- Turpināta kultūras pieminekļu uzskaites un aizsardzības darba datorizācijas nodrošināšana.
- Aktualizēti vēsturisko dārzu un parku saglabāšanas jautājumi un organizētas Eiropas Kultūras mantojuma dienas „Vēsturiskie dārzi un parki”.
- Sadarbībā ar Valsts Kultūrkapitāla fondu izveidota un organizēta Kultūras mantojuma gada balva, kas izvērtēja aktivitātes kultūras mantojuma jomā 2006. gadā.
- Uzsākta visaptveroša kultūras mantojuma (kultūras pieminekļu) inventarizācija/apsekošana, precizējot teritorijas ar mūsdienu tehnoloģijām.
- Gatavoti priekšlikumi, lai Latvija turpinātu pievienoties starptautiskajām konvencijām kultūras mantojuma jomā.
- Veicināti pasākumi restaurācijas un konservācijas darbu kvalitātes uzlabošanai, speciālistu apmācības, informatīvu materiālu sagatavošana, palielināta speciālu ekspertu konsultatīvu padomju loma.
- Turpināts pilnveidot restaurācijas speciālistu un restaurācijas firmu kvalitātes novērtēšanas kārtību.
- Ņemta daļība Eiropas Padomes projektā HEREIN – Eiropas kultūras mantojuma politikas informatīvās datu bāzes izveidei.
- Turpināta starptautiskā sadarbība un realizēti kultūras mantojumu popularizējoši projekti, kas veicina sabiedrības izpratni par kultūras mantojuma jautājumiem (Eiropas Padomi, UNESCO Pasaulē mantojuma centru, Baltijas jūras valstīm).

Inspekcijas galvenie plānotie uzdevumi 2007. gadā izpildīti saskaņā ar darba plāniem un prioritātēm. Atsevišķi nepaveiktie darbi, kas saistīti ar lielo darba apjomu un laika trūkumu, pārcelti uz 2008. gadu.

PROBLĒMAS

Neraugoties uz to, ka 2007. gadā piešķirts lielāks finansējums kultūras pieminekļu glābšanai, jāatzīmē, ka īpašnieku ieguldītais finansējums joprojām ir nepietiekams.

Joprojām sastopams atsevišķu kultūras pieminekļu īpašnieku un pašvaldību izpratnes trūkums par autentiska kultūras mantojuma saglabāšanas nozīmību. Visā valstī vērojamas vairākas negatīvas tendences, kā piemēram, vēsturisko ēku oriģinālo detaļu un elementu nomaiņa (plastmasas logi, durvis utml.); vēsturisko ēku nojaukšana, motivējot šādu rīcību ar to, ka nojaukt un uzbūvēt jaunu ēku ir ekonomiski izdevīgāk, nekā saglabāt un restaurēt vēsturisku ēku; jaunu, liela apjoma ēku būvniecība, kas neatbilst kultūrvēsturiskās vides apbūves principiem, mērogam un raksturam; centieni apbūvēt zaļās teritorijas, kas vēsturiski bijušas neapbūvētas; vēsturiskās plānojuma struktūras pārveidošana.

Nemot vērā ievērojamo būvniecības apjomu valstī kopumā, mantojuma nozarē vērojams kvalificētu restaurācijas speciālistu trūkums.

2.1.1. AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI LATVIJĀ

2007.gada 1. janvārī valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā bija 8520 objekti. Apzinot kultūrvēsturiskās vērtības aktualizēts un papildināts valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts. 2007. gada sākumā uzskaitē bija 8520 valsts aizsargājami kultūras pieminekļi, gada beigās – 8516. No tiem 5153 valsts nozīmes, savukārt 3367 vietējas nozīmes kultūras pieminekļi.

Pieminekļu veids	Skaitis	Valsts noz.	Viet. noz.
Arheoloģiskie pieminekļi	2495	1481	1014
Arhitektūras pieminekļi	3399	1266	2133
Mākslas pieminekļi	2455	2243	212
Teritoriālie un pilsētībūvniecības pieminekļi	45	40	5
Vēstures pieminekļi	119	116	3
Industriālie pieminekļi	7	7	0
Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu skaits Latvijā (gada beigās)			8516

UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma sarakstā kopš 1997. gada decembra iekļauts Rīgas vēsturiskais centrs atzīstot tā pasaules vērtību, novērtējot saglabājušos augstvērtīgo viduslaiku apbūvi, jūgendstila un 19. gs. koka arhitektūru.

2005. gada jūlijā UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma sarakstā tika iekļauts Strūves meridiāna loks ar punktiem Latvijā – Jēkabpilī un Sestukalnā. Strūves meridiāna loks ir līnija, kas vērsta ziemeļu — dienvidu virzienā un kura mūsdienu ģeogrāfiskajā kartē šķērso desmit valstis. Meridiāna loks ir viena no metodēm Zemes izmēru un formas noteikšanai. Strūves meridiāna loks ir pirmais precīzais mērījums, kurš veikts jau 19. gadsimta otrā pusē, lai iegūtu precīzus mūsu planētas izmērus un formu saistībā ar Ņūtona teoriju, saskaņā ar kuru zemeslode nav precīzas lodes formā. Strūves meridiāna loks ir piemērs zinātnieku sadarbībai 10 dažādās valstīs.

UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma saraksta kandidāti ir Daugavpils cietoksnis, Kuldīgas kultūrvēsturiskā vide un dabas vērtības, īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija „Abavas ieleja” un Jūrmalas koka apbūve un dabas vide.

2007.gadā Rundāles pilij un Rīgas vēsturiskā centra panorāmai un siluetam piešķirta Eiropas Mantojuma zīme.

2.1.2. KULTŪRAS MANTOJUMA JOMAS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS

Kopš 2005. gada, kad tika izveidota Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padome (turpmāk tekstā – RVC Padome), ir notikušas 92 RVC Padomes sēdes. 2007. gadā norisinājušās 17 RVC Padomes sēdes un izskatīti 113 jautājumi, tai skaitā izskatīti priekšlikumi 08.03.2004. Ministru kabineta noteikumu Nr. 127 “Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi” grozījumiem. 2007.gada 30.maijā Ministru kabinetā pieņemts rīkojums Nr.330 „Par Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes sastāvu”, ar kuru sastāvā veiktas izmaiņas.

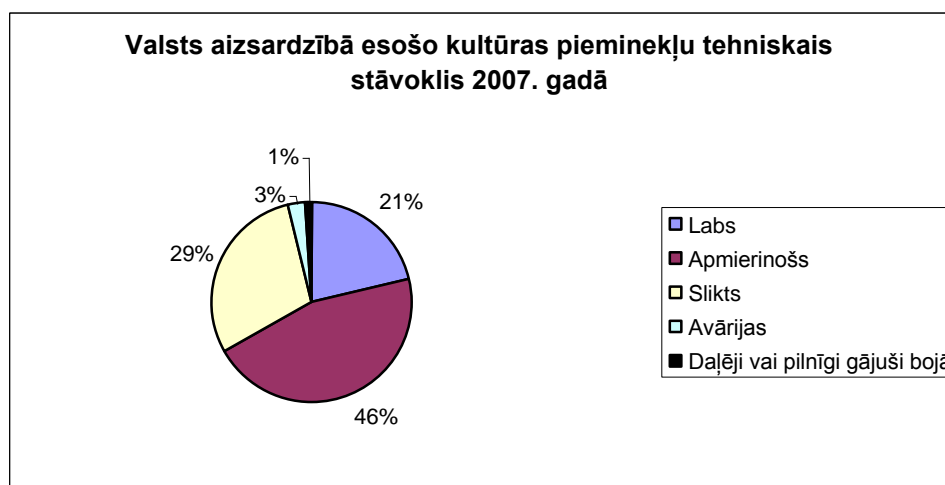
Saskaņā ar “Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumā” noteikto, projektus izskatīšanai RVC Padomei var iesniegt Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija; Pilsētas attīstības departaments; kā arī fiziskas un juridiskas personas.

Latvijā kopumā pilsētas vide tiek sakopta, vēsturiskās ēkas iegūst jaunus saimniekus un tiek izmantotas. Ēku remontos un restaurācijā izmanto kvalitatīvākus materiālus. Tiek radīts veiksmīgāks ēku un publiskās ārtelpas izgaismojums.

Nostiprināta sadarbība ar pašvaldībām, kas nodrošina veiksmīgāku dialoga izveidošanos kultūras mantojuma saglabāšanā un aizsardzībā.

1) Kultūras mantojuma saglabātības pakāpe.

Kopumā kultūras pieminekļu tehniskais stāvoklis uzlabojas. Tas saistīts ar to, ka objekti iegūst saimniekus un tiek pārveidoti izmantošanai. Atsevišķu objektu tehniskais stāvoklis joprojām ir kritisks – tas saistīts ar restaurācijai nepieciešamajiem lielajiem finanšu ieguldījumiem.

Salīdzinājumā ar 2006. gada nogali, valsts aizsardzībā esošo kultūras pieminekļu tehniskais stāvoklis 2007. gadā ir uzlabojies vidēji par vienu procentu. Vienlaikus var minēt, ka nav palielinājies avārijas stāvoklī esošo pieminekļu skaits. Pateicoties būtiski palielinātajam valsts budžeta finansējumam kultūras mantojuma saglabāšanai un aizsardzībai, arī pieminekļu īpašnieki ir motivēti ieguldīt lielāku finansējumu kultūras pieminekļu atjaunošanai, kas sekmēs valsts aizsardzībā esošo kultūras pieminekļu tehniskā stāvokļa uzlabošanos tuvākajos gados, kā arī novērsīs kultūrvēsturiskā mantojuma zaudēšanas draudus.

2) Apzinātais, uzskaitītais un izpētītais mantojuma apjoms.

Notiek vispārīga mantojuma apsekošana Latvijā. Apzināto kultūrvēsturiski vērtīgo objektu skaits Latvijā ir apmēram 23 000, t.sk. 8520 valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu. Apzinot kultūrvēsturiskās vērtības aktualizēts un papildināts valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts. 2007. gada sākumā uzskaitē bija 8520 valsts aizsargājams kultūras pieminekļi, gada beigās – 8516, no tiem 5148 valsts nozīmes un 3368 vietējas nozīmes kultūras pieminekļu.

PIEMINEKĻA VEIDS	SKAITS
ARHEOLOĢISKAIS	2496
ARHITEKTŪRA	3393
INDUSTRIĀLS	8
MĀKSLA	2455
PILSĒTBŪVNICĪBA	45
VĒSTURE	119

2007. gadā, ņemot vērā attiecīgā objekta vēsturisko, zinātnisko, māksliniecisko vai citu kultūras vērtību sarakstā no jauna tika iekļauti 12 objekti, savukārt 16, objekti, kas zaudējuši savu kultūrvēsturisko vērtību ir izslēgti no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta.

PIEMINEKĻA VEIDS	IEKĻAUTS	IZSLĒGTS
ARHITEKTŪRA	9	15
PILSĒTBŪVNICĪBA	0	0
INDUSTRIĀLS	1	0
VĒSTURE	0	1
VĒSTURISKA NOTIKUMA VIETA	1	0
MĀKSLA	0	0
ARHEOLOĢISKAIS	1	0

Kopumā pētniecības apjoms finansējuma trūkuma dēļ ir nepietiekams, tas nevar nodrošināt mantojuma kvalitatīvu saglabāšanu.

2007. gadā turpināts kultūras pieminekļu apsekošanas un izpētes darbs Latvijā, pilnveidota valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu datu bāze. Saskaņā ar Inspekcijā izveidoto kārtību 2007. gadā notikušas 10 sēdes par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu, kurās izskatīti 142 jautājumi, no tiem 90 priekšlikumi par objektu iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, 38 priekšlikumi par objektu izslēgšanu no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta, un 14 citi jautājumi.

Kopš 2005. gada ir izveidota Kultūras pieminekļu uzskaites ekspertu padome, kuras darbā piedalās Latvijā atzīti kultūras mantojuma jomas profesionāļi. 2007. gadā notikušas 3 uzskaites padomes sēdes, kurās izskatīti 45 priekšlikumi grozījumiem Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, no kuriem 31 par objektu iekļaušanu aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, savukārt 14 par kultūras pieminekļu, kas dažādu apstākļu dēļ zaudējuši savu kultūrvēsturisko vērtību izslēgšanu no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta.

2007.gadā izcilām Latvijas kultūrvēsturiskām vērtībām – Rundāles pilij un Rīgas vēsturiskā centra panorāmai un siluetai – piešķirta Eiropas Mantojuma zīme, novērtējot to piederību Eiropas kopīgam mantojumam. Eiropas Mantojuma zīme ir Francijas Kultūras un komunikācijas ministrijas 2005. gadā ierosināta un Eiropas Komisijas atbalstīta iniciatīva, kas radīta, lai popularizētu kultūras mantojuma vietu, pieminekļu, dabas mantojuma un pilsētbūvniecības pieminekļu, materiālā un nemateriālā, mūsdienu un tradicionālā mantojuma Eiropas transnacionālo dimensiju, kā arī mantojuma vietu lomu vienotas Eiropas radīšanā. Eiropas Mantojuma saraksts ir balstīts uz Eiropas Kultūras vēsturi, tā atšķiroties no UNESCO Pasaules mantojuma saraksta, kura mērķis ir aizsargāt un popularizēt pieminekļus un vietas ar pasaules vērtību. Eiropas mantojuma zīmes izveidošanas mērķis ir kļūt par vienotu kopienas aktivitāti, kurai ikviens Eiropas valsts var pieteikt objektus.

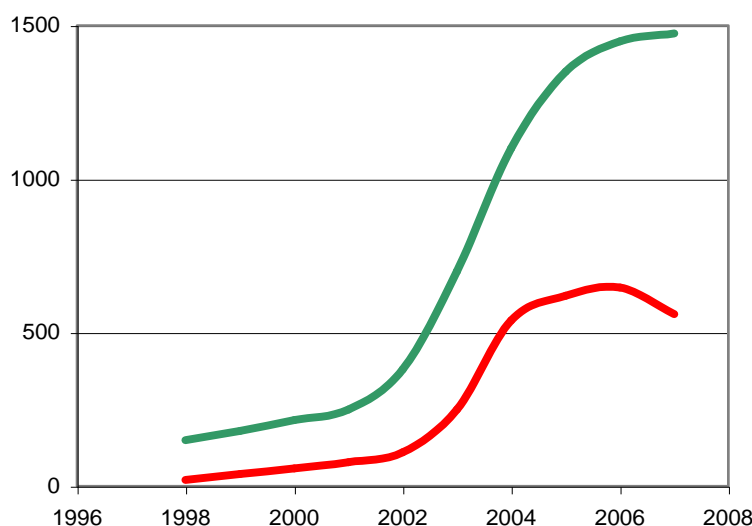
Latvija izvirzīja Eiropas mantojuma zīmes saņemšanai Rundāles pils ansambli un Rīgas vēsturiskā centra panorāmu un siluetu. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas sagatavotā uzskaites dokumentācija tika nosūtīta un prezentēta Eiropas mantojuma zīmes sekretariātam, ko pārstāv Francijas Kultūras un komunikācijas ministrija. Eiropas Mantojuma zīme ir piešķirta tādām vispārāztītām kultūras vērtībām kā Aviņonas Pāvestu pils Goda pagalmam (Francija), Atēnu Akropolei (Grieķija), Kapitolija laukumam Romā un citiem Eiropas mērogā nozīmīgiem kultūras mantojuma objektiem.

Turpināts darbs pie valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta - sistematizēta kartotēka, noformēta pieminekļu uzskaites dokumentācija. Papildināts Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts (iekļaujамie un izslēdzамie objekti). Veikts Rīgas pilsētas pieminekļu uzskaites darbs. Sagatavota dokumentācija kultūras pieminekļu saraksta papildinājumam. Veikta mākslas daļas informācijas bāzes uzturēšana – zudušo pieminekļu kartotēka, pieminekļu uzskaites kartotēka, diapozitīvu kartotēka, periodikas informācijas uzkrāšana un pievienošana mākslas pieminekļu lietām. Veikta arheoloģiskā mantojuma arhīva uzturēšana, papildināšana un kārtošana, jaunienākošo materiālu noformēšana, inventarizēšana, ievietošana arhīva glabāšanas sistēmā. 2007. gadā tika izveidota un uz pirmo sanākumi sasaukta Inspekcijas Arheoloģiskā mantojuma ekspertu padome.

Organizētas ekspedīcijas uz Aizkraukles, Balvu, Bauskas, Cēsu, Daugavpils, Dobeles, Gulbenes, Jelgavas, Kuldīgas, Liepājas, Madonas, Ogres, Rīgas, Talsu, Valmieras un Venstpils rajonu, kur apsekoti vairāk kā 120 arheoloģijas pieminekļi objekti. Veikta arī Rīgas pieminekļu apsekošana – baznīcu, dzīvojamo ēku u.c. Veikta šo objektu fotofiksācija, kas apstrādāta un nodota Pieminekļu dokumentācijas centrā.

3) Novērstie draudi.

Draudi galvenokārt saistīti ar nepārdomātu saimniecisko darbību, visbiežāk – būvniecību. Nav pieļauti kultūrvēsturisko vidi postoši pārveidojumi (kultūrvēsturiski vērtīgu ēku nojaukšana, ūdenstīlņu aizbēršana, kvartālu nojaukšana vēsturiskajos centros, jauna celtniecība parkos u.c.).

VKPAI Izvērtētie un saskaņotie projekti Latvijā
(1474)

VKPAI Izvērtētie un saskaņotie projekti Rīgā
(560)

Diagramma atspoguļo no kultūras mantojuma saglabāšanas viedokļa izvērtēto projektu skaitu Rīgas vēsturiskajā centrā un Latvijā

4) Inspekcija ir konstatējusi šādus riska faktorus Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanā:

1. vēsturisko ēku nojaukšana, motivējot šādu rīcību ar to, ka nojaukt un uzbūvēt jaunu ēku ir ekonomiski izdevīgāk, nekā saglabāt un restaurēt vēsturisku ēku;
2. vēsturisko ēku oriģinālo detaļu un elementu nomaiņa (plastmasas logi, durvis utml.);
3. vēsturisku ēku nojaukšana nelielā ēkas būvapjoma dēļ, lai šo būvju vietā varētu būvēt lielāku apjomu;
4. pieaugošās transporta slodzes negatīvā ietekme uz Rīgas vēsturisko centru;
5. objektu būvniecība, kas piesaista papildus transporta plūsmu pilsētas vēsturiskajam centram;

6. lielu tirdzniecības centru būvniecība, kas apdraud mazo veikalu pastāvēšanu līdz ar to apgrūtinot vēsturisko ēku apsaimniekošanu;
7. jaunu, liela apjoma ēku būvniecība, kas neatbilst vēsturiskās apbūves principiem, mērogam un raksturam;
8. mēģinājumi apbūvēt vēsturiskā centra publisko ārtelpu, zaļās teritorijas, kas vēsturiski bijušas neapbūvētas vai laika gaitā izveidojušās par publiski pieejamu ārtelpu;
9. uzņēmēju vēlme būvēt lēti, videi neatbilstošus un pārspīlētos apjomus, tā radot jaunbūves ar zemu arhitektūras kvalitāti;
10. autentiskuma zaudēšana jaunu, nepiemērotu, bet labi reklamētu būvmateriālu un būvizstrādājumu lietošanas rezultātā;
11. vēsturiskās plānojuma struktūras pārveidošana (zemes gabalu robežu maiņa);
12. vēsturisku rūpniecības objektu nojaukšana;
13. vēsturiskās publiskās telpas labiekārtojuma papildināšana ar videi nepiemērotiem materiāliem un risinājumiem;
14. vēsturisku ēku apjomu un jumta formas nekvalitatīvi pārveidojumi, lai iegūtu papildus telpas;
15. pārāk aktīvas reklāmas izvietošana uz vēsturisko ēku fasādēm, traucējot kultūrvēsturisko vērtību uztveri;
16. Rīgas vēsturiskā centra jumtu ainavas un fasāžu pārveidošana ar tehniskām iekārtām (antenas, gaisa kondicionēšanas iekārtas utml.);
17. vēstures viltošana ar vēsturisku ēku replikām vai stilu atdarinājumiem;
18. vēsturiskā kultūrslāņa nesaudzējošu tehnisku paņēmieni izmantošana būvniecībā.

5) Pēdējā laika pozitīvās pārmaiņas Rīgas vēsturiskā centra attīstībā:

Pēdējo gadu jaunā pieeja un veiktās pārmaiņas Rīgas vēsturiskā centra aizsardzībā – nostiprinātā normatīvā bāze, apstiprinātais plānojums, pastiprinātā kontrole, demokrātiska un caurskatāma lēmumu pieņemšana, sabiedrības iesaistīšanās, plašsaziņas līdzekļu interese, kā arī institūciju koordinēta rīcība kopumā uzlabojusi Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanu un mūsdienīgu attīstību. Nepieciešams turpināt visu ieinteresēto institūciju koordinētu rīcību un sadarbības veicināšanu, kā arī jāpastiprina kultūrvēsturiskās vides izmaiņu kontrole.

2.1.3. KONTROLE

1) Kultūras pieminekļu apzināšana un kontrole

Saskaņā ar Inspekcijas nolikuma 2.1. punktu, realizējot valsts kontroli par to, kā tiek ievēroti kultūras pieminekļu aizsardzības, izmantošanas, uzskaites un restaurācijas noteikumi, un saskaņā ar Nolikuma 2.7. punktu, veicot rajonos (pilsētās) valsts aizsardzībā esošo saimnieciskās darbības apdraudēto kultūras pieminekļu apsekošanu, kopumā pārbaudīti 4046 objekti, par ko sastādīti apsekošanas akti. Apsekošanas laikā objektu īpašnieki (lietotāji) tiek informēti par aktualitātēm kultūras mantojuma normatīvo aktu jomā. Papildus Inspekcija katram kultūras pieminekļa īpašniekam izdod kultūras pieminekļa izmantošanas un saglabāšanas norādījumus. 2007.gadā tika izdoti 2243 norādījumi. Bez plānotajām pārbaudēm, notiek pārbaudes, reaģējot uz fizisku vai juridisku personu iesniegumiem, kā arī sakarā ar objektu nodošanu ekspluatācijā, par ko sagatavots 551 atzinums, no tiem 307 - Rīgā.

Pārbaužu rezultātā sagatavoti 65 administratīvo pārkāpumu protokoli un pieņemti lēmumi par pārkāpēju administratīvo sodīšanu. Pārkāpumi fiksēti pārsvarā Rīgā, galvenokārt par kultūras pieminekļu restaurācijas, konservācijas un remontu veikšanu bez inspekcijas rakstveida atļaujas (APK 89.1. pants). Gadījumos, kad fiksēti nenozīmīgāki un ātrāk novēršami pārkāpumi, brīdinājums objektu īpašniekam tos novērst izteikts apsekošanas aktā. Konstatējot pārkāpumus uz laiku apturēti darbi 4 objektos Rīgā: Jēkaba ielā, Jaunielā, Teātra ielā un Vīlandes ielā un 11 objektos rajonos: Cēsīs, Daugavpilī, Jēkabpils rajonā, Jūrmalā, Liepājas rajonā, Madonas rajonā un Saldus rajonā. Kopumā jāatzīmē, ka pārkāpumi galvenokārt saistīti ar darbu uzsākšanu kultūras pieminekļos, to teritorijā vai aizsardzības zonā bez Inspekcijas darbu atļaujas. Vairāki objekti, kuros ilgākā laika periodā norisinās restaurācijas vai konservācijas darbi un kuru gaitā bijušas problēmas, piemēram, Ķemeru sanatorija, Daugavgrīvas cietoksnis, Rīgas Doms, Ēdoles

pils, Hamaņa muižiņa, dzīvojamā ēka Rīgā, Marijas ielā 6 gada laikā kontrolētas vairākkārt. Kontroles rezultātā Rīgas vēsturiskajā centrā un Latvijā kopumā samazinās to gadījumu skaits, kad darbi kultūras pieminekļos vai to aizsardzības zonās notiek bez saskaņotas projekta dokumentācijas un Inspekcijas atļaujas.

Neraugoties uz problēmām, kas saistītas ar bieži sastopamo īpašnieku vēlēšanos no kultūras pieminekļu izmantošanas iegūt maksimālu ekonomisko izdevīgumu, izpratnes trūkumu par autentisko kultūrvēsturisko vērtību, t. sk. ēku oriģinālo detaļu un elementu saglabāšanas nozīmi, prognozējama normatīvo aktu prasību ievērošanas uzlabošanās.

2) Mākslas priekšmetu aprites kontrole

Sekojošā mākslas un antikvāro priekšmetu aprīte un izvērtējot tirgus piedāvājumu, lai novērstu nelikumīgas darbības ar kultūras pieminekļiem, ir regulāri apsektas Rīgas antikvāro priekšmetu tirdzniecības vietas, kā arī atbilstoši situācijām, izmantotas iespējas iepazīties ar citu pilsētu senlietu tirgotavu piedāvājumu. Gada laikā veikti vidēji 40 (četrdesmit) antikvariātu un komisijas veikalu apmeklējumi. 2007.gada vizīšu rezultātā nav konstatēti pārkāpumi, kas liecinātu par nelikumīgām darbībām ar kustamiem kultūras pieminekļiem.

2007.gadā ir apzināta mākslas un antikvāro priekšmetu izsoļu namu darbība un ir rūpīgi sekots līdzi izsolēs piedāvāto priekšmetu veidiem un izcelsmes likumībai. Šobrīd Latvijā izsoles regulāri organizē divi izsoļu nami un viena divu galeriju apvienība, sarīkojot 10 (desmit) izsoles gadā šādā sadalījumā:

- SIA „Baltars” izsoļu nams – 5;
- SIA „Birkenfelds” izsoļu nams – 3;
- Klasiskās mākslas galerija „Antonija” un Ivonnas Veiheres Mākslas galerija – 2.

Izolēs pārsvarā dominē latviešu glezniecības vecmeistaru darbi, taču līdzās tiem ir parādījušās arī 19. un 20.gadsimta Krievijas un Rietumeiropas valstu autoru gleznas, kā arī atsevišķi dažādu paaudžu mūsdienu mākslinieku radošie veikumi. No antikvārajiem priekšmetiem, kas veido samērā nenozīmīgu daļu no kopējā priekšmetu klāsta, izsolēs ir sastopamas apgleznota porcelāna vāzes un dekoratīvo figūru sīkplastika. Izsoļu pārbaudēs nav novēroti mēģinājumi veikt darījumus ar kustamiem kultūras pieminekļiem.

2.1.4. KULTŪRAS PIEMINEKĻU PĀRVEIDOŠANAS (RESTAURĀCIJAS) KONTROLE

2007. gadā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir saņēmusi un izskatījusi 7840 iesniegumus un vēstules. Sagatavojusi 4718 vēstules, izsniegusi 483 kultūras pieminekļa statusu apliecināšanas izziņas. Saskaņoti 1474 būvprojekti. Izsniegtas 969 kultūras pieminekļu pārveidošanas darbu atļaujas, tai skaitā 74 darbu atļaujas objektu izpētei un 63 atļaujas arheoloģiskās izpētes un uzraudzības darbu veikšanai. Sagatavots 551 atzinums par objektu gatavību ekspluatācijai (tai skaitā Rīgā 307). Pārbaudot dokumentu izpildes termiņus, konstatēts, ka kultūras pieminekļu aizsardzības prasības tiek sagatavotas vidēji 7 darba dienu laikā no iesnieguma saņemšanas brīža.

Veikta mākslas priekšmetu ekspertīze un izsniegtas 188 atļaujas kultūras priekšmetu izvešanai no Latvijas Republikas un sagatavota 171 izziņa kultūras priekšmetu izvešanai no Latvijas Republikas.

2.1.5. NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE

2007. gadā kultūras mantojuma jomā nav pieņemti jauni ārējie normatīvie akti.

- Sniegti atzinumi citu normatīvo aktu izmaiņu gadījumos.
- Nepieciešamības gadījumā sniegtas mutiskas konsultācijas, kā arī rakstiskas atbildes uz iesniegtajiem jautājumiem, kas saistīti ar normatīvo aktu normu satura izskaidrošanu;
- Par normatīvo aktu prasību pārkāpumiem piemērotas sankcijas, administratīvo pārkāpumu lietās uzlikti naudas sodi.

2.2 BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDES ANALĪZE

2.2.1 "LATVIJAS KULTŪRAS PIEMINEKĻU IZPĒTES, GLĀBŠANAS UN RESTAURĀCIJAS PROGRAMMA 2007.GADAM" IZPILDE

Programma izstrādāta, pamatojoties uz Latvijas Republikas likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 24. pantu, kultūras pieminekļu īpašnieku un valdītāju iesniegumiem, kā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas slēdzieniem. 2007. gada sākumā kultūras pieminekļu izpētes glābšanas un restaurācijas programmai tika piešķirti valsts budžeta līdzekļi 683 230,- latu apmērā, tai skaitā 69 000,- latu Salaspils memoriāla uzturēšanai un valsts budžeta mērķfinansējums 39 200,- latu apmērā Rīgas Brāļu kapu un Brīvības pieminekļa restaurācijai un uzturēšanai kā arī Kalnciema ielas Rīgā koka apbūves ansambļa saglabāšanai 15 000,- latu. Realizējot finanšu programmu noslēgti 165 līgumi.

Valsts budžeta finansējums izlietots:

- Kultūras mantojuma izpētei, fiksācijai un aizsardzības zonu noteikšanai. Kultūras pieminekļu apgrūtinājuma nostiprināšana Zemesgrāmatā.
- Sabiedrības apkalpošanas kvalitātes uzlabošanas pasākumiem kultūras mantojuma jomā valsts pārvaldē.
- Kultūras pieminekļu ekspertu padomju darbības nodrošināšanai un ekspertīzēm. Kultūrvēsturisku vērtību apzināšanai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta izmaiņām.
- Kultūras pieminekļu un to aizsardzības popularizēšanai, apmācībai, informatīvu bukletu izdošanai, starptautiskās sadarbība nodrošināšanai.
- Rīgas vēsturiskā centra kultūras mantojuma saglabāšanas un attīstības politikas īstenošanai. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes darba nodrošināšanai.
- Kultūras pieminekļu uzskaites, izpētes un aizsardzības darba tehniskā nodrošinājuma pilnveidošanai.
- Avārijas stāvoklī esošo kultūras pieminekļu tehniskajām ekspertīzēm un glābšanas pasākumu projektēšanai, kultūras pieminekļu detaļu vākšanai un uzglabāšanai.
- Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programmas izpildes kontrolei, objektu apsekošanai.
- Neatliekamiem avārijas stāvokļa novēršanas darbiem kultūras pieminekļos.
- Kultūras pieminekļu avārijas stāvokļa novēršanas un restaurācijas darbiem, tai skaitā šādos objektos:

Aizkraukles rajons	13 500,-
• Kokneses pilsdrupas	12 000,-
• Aizkraukles viduslaiku pils	1500,-
Alūksnes rajons	15 400,-
• Palmu māja	900,-
• Alūksnes Valsts ģimnāzijas ēka	3000,-
• Alūksnes luterāņu baznīca	2500,-
• Alūksnes Jaunā pils	6000,-
• Zvārtavas muižas pils	3000,-

Balvu rajons	5500,-
• Bērzu katoļu baznīca	2000,-
• Viļakas pareizticīgo baznīca	3500,-
Bauskas rajons	26 000,-
• Bauskas pilsdrupas	13 000,-
• Bauskas Sv. Gara luterāņu baznīca	6500,-
• Rundāles pils	5000,-
• Mežotnes pilskalns	1500,-
Cēsu rajons	44 050,-
• Cēsu Sv. Jāņa luterāņu baznīca	4550,-
• Raunas pilsdrupas	12 000,-
• Raunas ūdesndzirnava	3000,-
• Raunas luterāņu baznīca	1500,-
• Cēsu pilsdrupas	10 000,-
• Āraišu ezerpils	2000,-
• Cēsu pilsmuižas muižnieka dzīvojamā ēka	5000,-
• Āraišu luterāņu baznīca	2000,-
• Līgatnes papīrfabrikas ciemats	7000,-
• E.Treimaņa - Zvārguļa dzimtās mājas	4000,-
• Ed. Veidenbauma memoriālais muzejs "Kalāči"	3000,-
Daugavpils rajons	20 600,-
• Daugavpils Vienības nams	15 000,-
• Kalupes katoļu baznīca	1000,-
• Līksnas katoļu baznīca	700,-
• Subates luterāņu baznīca	1400,-
• Lašu pilskalns	500,-
• Lašu luterāņu baznīca	1000,-
• Dzejnieka Raiņa dzīvesvieta „Birķeneles pusmuiža”	1000,-
Dobeles rajons	15 500,-
• Dobeles pilsdrupas	10 000,-
• Kalnamuižas luterāņu baznīca	1000,-
• Vecauces luterāņu baznīca	3000,-
• Mežmuižas luterāņu baznīca	1500,-
Gulbenes rajons	9000,-
• Velēnas luterāņu baznīca	3000,-
• Vecgulbenes luterāņu baznīca	6000,-
Jēkabpils rajons	5200,-
• Krustpils pils	700,-
• Asaru luterāņu baznīca	4500,-
Jelgavas rajons	444,34
• Zaļenieku muižas pils	444,34
Krāslavas rajons	24 100,-
• Piedrujas katoļu baznīca	5000,-
• Krāslavas pils apbūve	6500,-
• Bukmuižas katoļu baznīca	2000,-
• Šķeltovas pareizticīgo baznīca	3500,-
• Indricas katoļu baznīca	5100,-
• Landskoronas katoļu baznīca	2000,-
Kuldīgas rajons	6000-

• Kuldīgas Pilsdzirnavu izpēte	3000,-
• Ēka, Kuldīgā, Pils ielā 5	3000,-
Liepājas rajons	39 100,-
• Liepājas Sv. Trīsvienības luterāņu baznīca	15 000,-
• Liepājas muzeja ēka	2600,-
• Liepājas Lutera luterāņu baznīca	1500,-
• Liepājas Sv. Annas luterāņu baznīca	5000,-
• Apriķu luterāņu baznīca	5000,-
• Aizputes viduslaiku pils	9000,-
• Dunalkas muižas klēts	1000,-
Limbažu rajons	14 713,74
• Lēdurgas luterāņu baznīca	1500,-
• Bīriņu muižas apbūve	6500,-
• Limbažu luterāņu baznīca	3000,-
• Vidrižu muižas dzīvojamā ēka	713,74
• Bārdu dzimtas muzejs	3000,-
Ludzas rajons	10 000,-
• Ludzas pilsdrupas	10 000,-
Madonas rajons	10 000,-
• Cesvaines pils	10 000,-
Ogres rajons	3000,-
• V.Purvīša dzimtas mājas „Vecjauzi”	3000,-
Preiļu rajons	21 000,-
• Vārkavas katoļu baznīca	1000,-
• Preiļu muižas kapela	20 000,-
Rēzeknes rajons	12 600,-
• Rēzeknes luterāņu baznīca	1800,-
• Lūznavas muižas kungu māja	3000,-
• Rēzeknes kapliča	1800,-
• Sarkaņu katoļu baznīca	2000,-
• Dricēnu katoļu baznīca	1500,-
• Bērzgales katoļu baznīca	1000,-
• Rēzeknes Tautas nams	1500,-
Rīga	152 000,-
• Rīgas Jēzus luterāņu baznīca	5400,-
• Rīgas Sv. Jura baznīca	1500,-
• Rīgas Brāļu kapu ansamblis	39 200,-
• Rīgas Doms	33 500,-
• Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs	6000,-
• Rīgas koka apbūves izpēti un glābšanai	10 000,-
• Kalnciema ielas koka ansambļa saglabāšanai	15 000,-
• Rīgas Latviešu biedrības nams	27 400,-
• Rīgas Sv. Jēkaba kapela	2000,-
• Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes luterāņu baznīca	9000,-
• Koka ēkas, Rīgā, Valdemāra ielā izpēte	3000,-
Rīgas rajons	78 790,-
• Salaspils koncentrācijas nometnes vietas memoriāls	69 000,-
• Siguldas pilsdrupas	2000,-
• Turaidas muiža	2000,-
• Vangažu luterāņu baznīca	1600,-

• V.G. fon Taubes obelisks	790,-
• F.G. Līvena piemiņas urna	900,-
• Rāmavas muižas ēka	2500,-
Saldus rajons	9000,-
• Gaiķu luterāņu baznīca	1000,-
• Grīvaišu luterāņu baznīca	2000,-
• Jaunauces pils	2500,-
• Remtes luterāņu baznīca	3500,-
Talsu rajons	8495,-
• Nurmuižas luterāņu baznīca	3500,-
• Pedvāles muižu komplekss	3000,-
• Vandzenes muižas apbūve	495,-
• Dundagas pils	1500,-
Tukuma rajons	3000,-
• Sātu luterāņu baznīca	3000,-
Valmieras rajons	10 600,-
• E. Meldera dzimtās mājas "Speļģi"	800,-
• Rubenes luterāņu baznīca	5000,-
• Burtnieku luterāņu baznīca	4000,-
• Oleru muižas apbūve	1800,-
Ventspils rajons	7400,-
• Ugāles luterāņu baznīca	4000,-
• Landzes luterāņu baznīca	3400,-

2.3 INFORMĀCIJA PAR PAKALPOJUMIEM

BEZMAKSAS PAKALPOJUMI

- Kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu pārveidošanas projektu izvērtēšana un saskaņošana;
- Norādījumu izsniegšana par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- Kultūras pieminekļu remontu, konservācijas un restaurācijas darbu atļauju izsniegšana;
- Kultūras pieminekļu izpētes darbu atļauju izsniegšana;
- Uz iesniegumu pamata kultūras pieminekļa statusa apliecināšanas izziņas izsniegšana;
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Informācijas centrā publiski ir pieejams valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts – reģistrs elektroniskā formā;
- Rakstisku konsultāciju sniegšana;

MAKSAS PAKALPOJUMI

Saskaņā ar Kultūras ministrijas 2003. gada 29. aprīļa rīkojumu Nr. 57A „Par Atļaujas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai aizpildīšanas kārtības un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas saistībā ar mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu sniedzamo maksas pakalpojumu veidu un izcenojumu apstiprināšanu”, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija sniedz sekojošus maksas pakalpojumus:

- Atļaujas kultūras priekšmeta izvešanai no Latvijas Republikas noformēšana;
- Katra kultūras priekšmeta atribūcija un vērtējums naudas izteiksmē, ņemot vērā ekspertīzes sarežģītības pakāpi, pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izstrādātajiem kritērijiem;
- Eksperta vizīte un kultūras priekšmeta apskate tā atrašanās vietā ārpus Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas telpām;

- Priekšmeta novērtēšana un izziņas par kultūras priekšmeta neatbilstību MK 2003.01.07. noteikumu Nr.8 1. pielikumā minētajām kategorijām sagatavošana.

2.3.1 PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANAI

- Izvērtētas un precizētas amatu aprakstos noteiktās funkcijas, kā arī izvirzīti kritēriji, pēc kuriem vērtēt darbinieku darba kvalitāti un noslogotību. Izstrādāta un apstiprināta precīza kompetenču sadale lēmumu pieņemšanā.
  - Lai sekmētu Inspekcijas funkciju efektīvāku īstenošanu, veikta Inspekcijas ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtēšana.
  - Pateicoties darba samaksas sistēmas sakārtošanai 2006.gada nogalē un 2007.gadā, Inspekcijas amatpersonu un speciālistu darbā Inspekcijas vadība vēl vairāk prasa orientāciju uz klientu un cieņu pret to, vienādu attieksmi pret visiem, pakalpojumu kvalitāti, tiesiskumu un profesionalitāti.
  - Lai pieņemtu objektīvu lēmumu, nozīmīgākajos kultūras pieminekļu pārveidošanas gadījumos rīkotas profesionāļu diskusijas, iesaistot arī sabiedriskās organizācijas.
  - Pilnveidota kultūras pieminekļu pārveidošanas projektu izskatīšanas un saskaņošanas kārtība. Kopš 2004.gada jūlija Inspekcijā ir izveidota 2 līmeņu lēmumu pieņemšanas procedūra. Pirmajā līmenī lēmumu par projekta saskaņošanu vai noraidīšanu pieņem projektu izvērtēšanas komisija (izveidota saskaņā ar VKPAI 01.07.2005. rīkojumu Nr.27 „par Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā iesniegto projektu izskatīšanas kārtību”). Nelabvēlīga lēmuma pieņemšanas gadījumā, iesniedzējam ir tiesības viena mēneša laikā pārsūdzēt šo lēmumu Inspekcijas vadītājam, kas lēmuma pieņemšanā pieaicina ekspertus.
2007. gadā notikušas 10 sēdes, kurās izskatīti Inspekcijas vadītājam apstrīdētie pirmā līmeņa pieņemtie administratīvie akti. Kopā izskatīti 43 jautājumi. Spēkā atstāti 20 lēmumi, atcelti – 13 lēmumi. 10 gadījumos pieņemts kāds cits lēmums.
- leviesta Inspekcijas darbībā atklātības un caurspīdīguma princips, skaidra jautājumu izskatīšanas un lēmumu pieņemšanas procedūra.
  - leviests “četrus acu” princips – jautājuma izskatīšanu un lēmuma pieņemšanu neizdara viena amatpersona.

2.3.2 PASĀKUMI, KAS VEIKTI IEKŠĒJĀ AUDITA IETEIKUMU REALIZĀCIJAI

Saskaņā ar 2006. gada 6. decembra rīkojumu Nr. 36 par iekšējā audita plānu 2007. gadam un 2007. gada 26. oktobra rīkojumu Nr. 4028 par iekšējā audita sektora aktualizēto plānu 2007. gadam, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim tika noslēgts viens neplānots audits „Galveno valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektoru darba vadīšana” un trīs plānotie auditi - „Mākslas un antikvāro priekšmetu atļaujas izsniegšanas kārtība”, „Citu materiālo vērtību apsaimniekošana (Pamatlīdzekļi zem 50Ls)” un „Budžeta plānošana, izpilde, kontrole”. Audits „Projektu saskaņošanas kārtība” tiek saskaņots 2008. gada janvārī. Sakarā ar neplānoto auditu gada sākumā un, lai auditi nedublētos vienā gadā, tika atlikts plānotais audits „Inspektoru darba kontrole (7 inspektori)” uz 2008. gadu.

2.4 FINANŠU POLITIKAS RISKĀ FAKTORI

Kultūras pieminekļu glābšanai tiek piešķirts desmit reizes mazāks finansējums nekā aprēķinātais nepieciešamais minimums, līdz ar to nākotnē tas var prasīt daudz ievērojamākus finanšu ieguldījumus, lai veiktu pieminekļu glābšanas pasākumus.

3. BUDŽETA INFORMĀCIJA

3.1 VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS (LATOS)

Nr. p.k.		Gada beigās	Gada sākumā
1.	Aktīvi:	301054	348517
1.1.	ilgtermiņa ieguldījumi	237859	232816
1.2.	apgrozāmie līdzekļi	63195	115701
2.	Pasīvi:	301054	348517
2.1.	pašu kapitāls	228379	259311
2.2.	kreditori	72675	89206

3.2 VALSTS PAMATBUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS (LATOS)

Nr. p.k.		Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā):	1261268	2189048	2154053
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	1189364	2130048	2118925
1.2.	dotācija īpašiem mērķiem			
1.3.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	71904	59000	35128
1.4.	ārvalstu finanšu palīdzība			
2.	Izdevumi (kopā):	1269605	2189048	2184985
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā):	1236928	2185048	2162060
2.1.1.	atalgojumi	474530	1050600	1030166
2.1.2.	komandējumi	3180	5320	3777
2.1.3.	subsīdijas un dotācijas	571065	692430	661808
2.1.4.	pārējie uzturēšanas izdevumi	188153	436698	466309
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem (kopā):	32677	4000	22925
2.2.1.	kapitālās iegādes	32677	4000	22925
2.2.2.	kapitālais remonts			
2.2.3.	investīcijas			
3.	Nodarbinātība:			
3.1.	faktiskais nodarbināto skaits	120		122.5
3.2.	vidējā darba alga	336		700

3.3 MAKSAS PAKALPOJUMI UN TO IZCENOJUMI, CITI PAŠU IEŅĒMUMI (LATOS)

Nr. p.k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi*	Izcenojums	Faktiskie ieņēmumi
1.	Noma	4.75	30244
2.	Komunālie pakalpojumi	0.61	3897
3.	Citi iepriekš neklasificētie maksas pakalpojumi	1.54	987
4.	Kopā:		35128
	KOPĀ:	-	

3.4. GALVENIE EKONOMISKIE RĀDĪTĀJI 2007. GADĀ

Inspekcijas finanšu un saimnieciskā darbība tiek organizēta atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošajiem likumiem un normatīvajiem aktiem. Atbildīgais par normatīvajiem aktiem atbilstošu finanšu apriti organizēšanu Inspekcijā – galvenā grāmatvede R. Vasiļjeva, par administratīvo un tehnisko nodrošinājumu – Administratīvās daļas vadītājs E. Vonsovičs, par Kultūras pieminekļu izpētes glābšanas un restaurācijas programmas administrēšanu – Kultūras mantojuma politikas daļas vadītāja B.Mūrniece.

- Darbinieku atalgojums (faktiski) – 103 0166,- Ls
- Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem (faktiski) – 35 128,- Ls
- Kultūras pieminekļu izpētei, glābšanai un restaurācijai – 683 230,- Ls
- Rīgas Brāļu kapu restaurācijai – 39 200,- Ls
- Salaspils memoriāla ansambļa restaurācijai – 69 000,- Ls

Kultūras ministrijas administrētā programmā “Mantojums – 2018. Kultūras infrastruktūras uzlabošanas programma 2006.-2018. gadam” plānotais finansējums:

1. Kārta 2006.-2009. gads - 42.6 milj. Ls
2. Kārta 2010.-2011. gads - 16.4 milj. Ls

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas pārvaldīšanā nodotie nekustamie īpašumi:
Kultūras pieminekļi:

- ēkas Rīgā, M. Pils ielā 17/19/ 21, Pils ielā 20/ 22, Klosters ielā 5 (kopējā platība – 2928.54 m²).
- Vāru māju Kalēju sēta Rīgā, Jaunciema gatvē 23.

Pamatojoties uz Latvijas Republikas Ministru kabineta 2005. gada 19. oktobra rīkojumu Nr. 676 „Par kultūras ministrijas valdījumā esošu valsts nekustamo īpašumu nodošanu Finanšu ministrijas valdījumā”, minētie nekustamie īpašumi tika nodoti Finanšu ministrijas valdījumā. Saskaņā ar 2005. gada 28. decembra pilnvarojuma līgumu starp VAS „Valsts nekustamie īpašumi” un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, nekustamie īpašumi tika nodoti Inspekcijas pārvaldībā.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas tehniskais nodrošinājums:

- mikroautobuss MERCEDES-BENZ (1991.g.)
- automašīna AUDI 100 (1992.g.)
- automašīna OPEL OMEGA CARAVAN (1989.g.)
- apvidus automašīna DAIHATSU TERIOS (1999.g.)
- Inspekcijas reģionālo nodaļu un struktūrdalju darbības nodrošināšanai, saskaņā ar valsts kancelejas rīkoto centralizēto Dienesta transportlīdzekļu nomas konkursu (valsts iepirkuma identifikācijas Nr. MK VK 2007/26) 2007. gadā uz 36 mēnešiem ir iznomātas 4 automašīnas „SUZUKI SX4” un 1 automašīna „VW SHARAN”.
- motorrolleri 6 gab. (Lieto rajonu valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektori.)
- biroja tehnika, fototehnika.
- cita speciālā tehnika.

4. PERSONĀLS

STRĀDĀJOŠO SKAITS	01.- 12.2007.
PAVISAM	122,5
VALSTS IERĒDŅI	55 (faktiski 54)
DARBINIEKI	67,5 (faktiski 65)

IZGLĪTĪBA:

Augstākā izglītība – 89;
Nepabeigta augstākā izglītība – 10;
Vidējā speciālā – 14;
Vidējā – 4;
Doktora grāds – 5.

SADALĪJUMS PA VECUMA UN DZIMUMA GRUPĀM:

VECUMS	SIEVIETES	VĪRIEŠI
20 – 29	16	2
30 – 39	18	2
40 – 49	14	9
50 – 59	26	13
60 – 69	11	6
70 gadi un vairāk	3	2
KOPĀ	88	34

Vidējais Inspekcijā strādājošo vecums – 49,6 gadi.

2007. gadā no darba Inspekcijā atlaisti 19 darbinieki, savukārt pieņemti darbā 24 darbinieki.

1. Personu skaits, ar ko pārtrauktas darba attiecības, kopā	19
t.sk. ierēdņi	0
t.sk. darbinieki	19
2. sadalījums pēc amata	
t.sk. referenti un vecākie referenti, speciālisti	19
t.sk. nodaļu vadītāji un vietnieki	0

2006. gada nogalē un 2007. gadā sakārtota iestādē strādājošo darbinieku atalgojuma sistēma.

2007.gadā notika 6 konkursi uz vakantiem amatiem: Kultūras mantojuma politikas daļas vadītājs, Arheoloģijas centra vadītāja vietnieks, Ekspertīzes daļas vadītājs, Arhitektūras un mākslas daļas vadītāja vietnieks, Cēsu rajona kultūras pieminekļu aizsardzības inspektors, Kuldīgas kultūras pieminekļu aizsardzības inspektors. Valsts Administrācijas skolas rīkotās lekcijas, nodarbības un seminārus apmeklējuši 5 ierēdņi par tematiem: Laika menedžments; Angļu valoda ierēdņiem; Darba tiesības, to saikne ar civildienestu; Arhīva veidošana un dokumentu arhivēšana; Administratīvais process iestādē. Darbinieki apmeklējuši seminārus par tematiem: PVN piemērošana pašvaldību un budžeta institūcijām; Grāmatvedības uzskaites un politikas veidošana; Grāmatvedības dokumentu reģistrācija pašvaldībās un budžeta iestādēs; Padziņnātais iekšējā audita kurss lietpratējiem.

Inspekcijas speciālisti paaugstinājuši savu profesionālo kvalifikāciju, sadarbojoties ar Eiropas Padomes, UNESCO un ārvalstu ekspertiem.

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Nodrošināta regulāra operatīva informācijas sniegšana masu saziņas līdzekļiem, rīkotas preses konferences un diskusijas par aktuālākajiem kultūras mantojuma saglabāšanas jautājumiem. Popularizēts Latvijas kultūras mantojums ar izstāžu, publikāciju, referātu un lekciju palīdzību.

Sabiedrības un speciālistu uzticība kultūras mantojuma pārvaldei Latvijas un starptautiskā mērogā. Vērtības, ar kurām Inspekcija var lepoties:

- Darbinieku entuziasms
- Profesionāls kolektīvs
- Pozitīva attieksme pret cilvēkiem
- Iestādes darba telpu noformējums, tēls un pozitīvā aura
- Objektīva jautājumu izskatīšana. Darbinieki strādā pārliecības dēļ, ievērojot profesionālās ētikas principus, jautājumu izlemšanā nepakļaujoties ieinteresētu personu spiedienam
- Dažāds specialitāšu spektrs
- Starptautiskā mērogā Inspekcija novērtēta kā prestiža institūcija ar augstu kompetences līmeni
- Liels izpildītā darba apjoms

5.1 PASĀKUMI, KAS VEIKTI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI

- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Informācijas centrā apmeklētājiem tiek piedāvāta informācija par Latvijas kultūras mantojuma nozari – Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas darbību, valsts aizsardzībā esošajiem kultūras pieminekļiem, Latvijas dalību starptautiskajos projektos; jautājumiem, kas saistīti ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanu un attīstību.
- Organizēts starptautisks seminārs „Pilsētu vēsturisko centru saglabāšana un attīstība”.
- Realizēts projekts “Kultūras mantojuma Gada balva 2006”, ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu, organizēts pasākums, kura uzdevums ir novērtēt aizvadītā gada izcilāko veikumu un sasniegumus kultūras mantojuma jomā, tādējādi stiprinot nozari un veicinot tās prestižu sabiedrībā.
- Organizētas diskusijas: Rīgas koka mantojuma saglabāšana un aizsardzība”, „Jūrmalas koka mantojuma aizsardzība”.
- Izveidota ceļojošā izstāde „Rīgas vēsturiskais centrs un panorāma”.
- Organizēta Latvijas piedalīšanās 12.starptautiskajā fotokonkursā jauniešiem “Kultūras mantojums fotogrāfijās 2006-2007”. Latvijas nacionālās atlases uzvarētāji piedalījās starptautiskās izstādes atklāšanā un uzvarētāju apbalvošanā Strasbūrā 2007.gada decembrī.
- Izstādes Informācijas centrā ““Latvijas kultūras mantojums fotogrāfijās” un “12. starptautiskais fotokonkurss jauniešiem “Kultūras mantojums fotogrāfijās 2006-2007””.
- Eiropas Kultūras mantojuma dienas Latvijā laikā no 2007. gada 7.-9. septembrim. Atklāšana – Cēsu pils dārzā.
- Bērnu zīmējumu konkursā “Uzzīmē vēsturisku dārzu vai parku!” iesniegto darbu izstāde;
- Radošā nometne Aumeistaru muižas pārvaldnieka mājā, Aumeistaros Valkas rajonā 15 bērnu zīmējumu konkursa uzvarētājiem.
- Bērnu ekskursija, apmeklējot kultūras pieminekļus Aizkraukles un Jēkabpils rajonā - Doles muižas parku, Strūves parku Jēkabpilī un Krustpils pili.
- Sagatavots informatīvs materiāls par normatīvajiem aktiem kultūras pieminekļu aizsardzībā un pieminekļu pārveidošanas projektu saskaņošanas kārtību;
- Izdots buklets „Vēsturiskie dārzi un parki”.

- Izdots buklets „Lietiški padomi par vienkāršām lietām vēsturisko ēku īpašniekiem, lietotājiem, aprūpētājiem”.
- Kultūras mantojuma popularizācija Inspekcijas interneta mājas lapā. Inspekcijas mājas lapa <http://www.mantojums.lv> kopš 2007.gada pieejama arī angļu un franču valodā.
- Inspekcijas speciālistu dalība vietējās un starptautiskās ar kultūras mantojumu saistītās konferencēs, populārzinātnisku un zinātnisku publikāciju sagatavošana.

5.2 REALIZĒTIE PROJEKTI UN TO ĪSTENOŠANAS REZULTĀTI

Ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu realizēti projekti „Eiropas kultūras Mantojuma dienas” un „Kultūras mantojuma Gada balva 2006”.

5.2.1. EIROPAS KULTŪRAS MANTOJUMA DIENAS

Saskaņā ar līgumu Nr. 2007-1-M3027 starp Valsts kultūrkapitāla fondu un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju no 2006. gada 6.novembra līdz 2007. Gada 14.decembrim tika realizēts projekts Eiropas kultūras mantojuma dienas (turpmāk EKMD).

2007.gadā EKMD tika organizētas par tēmu „Vēsturiskie dārzi un parki”. EKMD oficiālā atklāšanas ceremonija notika 7.septembrī Cēsu pils parkā. Pasākuma mērķis bija pievērst uzmanību vēsturiskajiem dārzjiem un parkiem. Mantojuma dienu laikā pasākumi notika 64 parkos un dārzos.

Piedaloties Eiropas Padomes organizētajās Eiropas kultūras mantojuma dienās, Latvija nostiprina savu starptautisko atpazīstamību, un tā ir arī iespēja informēt sabiedrību par daudzveidīgo Latvijas kultūras mantojumu. Par 2007. gada mantojuma dienām sagatavots buklets “Vēsturisko interjeru saglabāšana un restaurācija”. Buklets izdots latviešu un angļu valodā, un izplatīts gan Latvijā, gan ārvalstīs, par izdevumu izrādīta liela interese Informācija par projektu publicēta laikrakstos “Diena”, “Neatkarīgā Rīta avīze”, “Latvijas Avīze”, žurnālā “Latvijas Arhitektūra”, publicēta informācija ziņu aģentūru LETA un BNS portālos. Par Mantojuma dienām izveidots īpašs TV raidījumu cikls Latvijas Televīzijā. Īpaša uzmanība šim pasākumam pievērsta reģionālajos preses izdevumos (kopumā bijusi 71 publikācija).

Eiropas kultūras mantojuma dienu pasākumu ietvaros Latvija piedalījās starptautiskajā fotokonkursā jauniešiem “Kultūras mantojums fotogrāfijās”. Konkurssā aktīvi piedalās jaunieši no visas Latvijas, katru gadu iesniegto fotogrāfiju skaits pieaug. Nacionālās atlases otrajā kārtā iekļuvušie darbi, ko izvērtēja īpaši izveidota speciālistu žūrija, kurā bija gan mantojuma nozares speciālisti, gan profesionāli fotogrāfi, tika apkopoti izstādē. Konkursa otrajā kārtā piedalījās 87 dalībnieki ar 286 fotogrāfijām. 2007. gada fotokonkursa izstāde tika atklāta Inspekcijas Informācijas centrā. Izstāde tiek veidota kā ceļojošā izstāde, nodrošinot iespēju to eksponēt arī citās Latvijas pilsētās un rajonos. Pamatojoties uz žūrijas vērtējumu, tiek piešķirtas vairākas balvas. 10 labākie konkursa dalībnieki piedalījās radošā fotoplenērā, kas tika organizēts Pedvāles muižā. Fotoplenēra laikā ar jauniešiem strādāja mantojuma nozares speciālisti un profesionāli fotogrāfi – Ainars Meiers un Jānis Zilgalvis. Pamatojoties uz žūrijas vērtējumu divu fotogrāfiju autori piedalās starptautiskajā izstādē Eiropas Padomē un visās konkursa dalībvalstīs. Nacionālo atlašu laureātu darbi tiek apkopoti arī Eiropas Padomes izdotajā katalogā, kā arī izstādes ir aplūkojamas katrā konkursa dalībvalstī, tai skaitā arī Latvijā. 2007.gada starptautiskā fotokonkursa dalībnieku izstāde bija aplūkojama Cēsīs – Bērnu un jaunatnes centrā. Nacionālo atlašu laureāti piedalās apbalvošanas ceremonijā, ko organizē Eiropas Padome un Katalonijas vēstures muzejs. 2007. gadā Latviju noslēguma pasākumā Eiropas Padomē, Strasbūrā pārstāvēja Reinis Ivanovs (Ventspils) un Gundars Kalniņš (Cēsis).

Eiropas kultūras mantojuma dienu laikā tika organizēts arī bērnu zīmējumu konkurss. Visi darbi piedalījās izstādē, kas bija aplūkojami Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Informācijas centrā 2007. gada novembrī un decembrī. Zīmējumu konkursā piedalījās 298 dalībnieki un tika saņemti 303 zīmējumi. Atzinību guvušajiem bērniem bija iespēja piedalīties ekskursijā uz Aizkraukles un Jēkabpils rajonu. Ekskursija dalībnieki iepazinās ar Doles muižas parku, Strūves parku Jēkabpilī un Krustpils pili. Diplomi par dalību tika pasniegti Krustpils pilī. 15

veiksmīgākie zīmējuma konkursa dalībnieki 2007. gada 23.-25.novembrī piedalījās radošajā plenērā, Aumeistaru muižas pārvaldnieka mājā, Aumeistos, Valkas rajonā. Plenēra laikā ar bērniem strādāja kultūras mantojuma speciālisti un māksliniece Laila Bogustova.

5.2.2 KULTŪRAS MANTOJUMA GADA BALVA 2006

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija saskaņā ar 2007. gada 23. februāra projekta finansēšanas līgumu nr. 2007-1-M33028 laikā no 2007. gada 2. janvāra līdz 2007. gada 15. augustam ir realizējusi projektu „Kultūras mantojuma gada balva 2006”.

2007. gada 6. jūlijā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Arhitektūras muzeja telpās svinīgā projekta noslēgumā jau piekto gadu tika godināti kultūras mantojuma nozares speciālisti un entuziasti, pasniedzot Kultūras mantojuma Gada balvu.

Kopumā šogad Kultūras mantojuma Gada balvai iesniegti vairāk kā 70 pieteikumi. Žūrijas komisijā piedalījās Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētājs Jānis Straziņš, Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis Andris Jaunsleinis, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājs Juris Dambis, Rīgas Pilsētas galvenais arhitekts Jānis Dripe, Latvijas Kultūras fonda valdes priekšsēdētājs Pēteris Bankovskis, Bauskas pils muzeja direktors Māris Skanis, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Valmieras rajona valsts galvenais inspektors Jānis Kalnačs, Dr. habil. art. Ojārs Spārītis, Kultūras ministrijas Valsts sekretāres vietnieces kultūrpolicies jautājumos p.i. Una Sedleniece.

Projekts “Kultūras mantojuma Gada balva” tiek īstenots jau piecus gadus un tas vērtējams kā pozitīvs un nozīmīgs pasākums Latvijas mērogā kultūras mantojuma jomā, izvērtējot kultūras mantojuma nozarē paveikto un veicinot popularitāti sabiedrībā. Balvas pasniegšana kļuvusi jau par tradicionālu sarīkojumu kultūras mantojuma nozarē. Saskaņā ar konkursa nolikumu laureātiem tiek piešķirtas naudas prēmijas un simbolisks piemiņas suvenīrs – marmora ķieģelis.

2007.gadā pirmo reizi tika pasniegta Lielā Gada balva, kuru par mūža ieguldījumu kultūras mantojuma popularizēšanā no Kultūras ministres H. Demakovas rokām saņēma Maija Kravinska.

Nominācijā Zinātniskā publikācija kultūras mantojuma jomā balvu saņēma Gunārs Jansons par grāmatu „Turaidas pils arhitektūra 13. – 17. gadsimts”. Nominācijā Kultūras mantojuma izpēte balva piešķirta SIA "Arhitektoniskās izpētes grupa" par ēku kompleksa Tīrgus laukumā 11, Tīrgus ielā 12, Ventspilī pirmsprojekta izpēti, veicināšanas balva - Armandam Vijupam par viduslaiku apbedījumu vietu izpēti Ziemeļkurzemē. Nominācijā Kultūras mantojuma popularizēšana balvu saņēma izdevniecība "Neputns" par grāmatām Eduards Kļaviņš "Džo" un Rūta Kaminska, A.Bistere "Sakrālās arhitektūras un mākslas mantojums Daugavpils rajonā". Nominācijā Kultūras mantojuma restaurācija balva piešķirta restauratorei Kristīnei Šīrvinskas par Krāslavas katoļu baznīcas centrālā altāra (18.gs.) gleznojuma "Svētais Ludvigs dodas krusta karā" restaurāciju. Veicināšanas balva – Arheoloģiskā mantojuma restauratorēm Inītai Smilai, Rasmai Lezdiņai, Ivetai Priedei par Cēsu pils aizsardzības bruņojuma kolekcijas restaurāciju. Nominācijā Pašvaldības atbalsts kultūras mantojuma jomā balva piešķirta Raunas pagasta padomei par ilgtermiņa projektu „Raunas pilsdrupu iesaiste mūsdienu kultūras aprīvē”. Nominācijā Labākais kultūras pieminekļa saimnieks tika pasniegtas divas balvas - Valsts Akciju Sabiedrībai "Latvijas valsts meži" Zemgales mežsaimniecībai par Vilces pilskalna, kaujas vietas Ložmetējkalni un Zaļenieku muižas parka apsaimniekošanu, kā arī Latvijas Lauksaimniecības universitātei par kultūras pieminekļa Jelgavas pils korpusu rekonstrukciju.

Nominācijā "Biedrību (nodibinājumu) ieguldījums kultūras mantojuma saglabāšanā" balvu saņēma Latvijas Restauratoru biedrība par restaurācijas jautājumiem veltītu lekciju ciklu un par nozīmīgu restauratora profesijas publicitātes darbu sabiedrībā, kā arī profesionāli kvalitatīvu pasākumu organizēšanu un par projektu: "Restaurācija: atgūtā, zaudētā, saglabātā informācija", 7. Baltijas valstu restauratoru triennāle. Nominācijā Nozīmīgākā izstāde vai akcija kultūras mantojuma jomā par Cēsu 800-gades svinību organizēšanu 2006. gada 13. - 16. jūlijā Gada balvu saņēma Cēsu pilsētas dome. Nominācijā Individuālais devums kultūras mantojuma

saglabāšanā balva piešķirta Silvijai Assarei par Feimaņu pagasta (Rēzeknes raj.) kultūras mantojuma izzināšanu, saglabāšanu, izpētes veicināšanu.

5.3. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA UN STARPTAUTISKIE PROJEKTI

- Eiropas Kultūras mantojuma dienas „Vēsturiskie dārzi un parki” (7. - 9. 09.2007.).
- Eiropas Padomes organizētā Starptautiskā fotokonkursa „Kultūras mantojums fotogrāfijās” Latvijas nacionālā atlase un Latvijas laureātu dalība starptautiskajā izstādē un pasākuma noslēguma ceremonijā Strasbūrā (05.-08.12.2007.).
- Sagatavots pieteikums konkursam ES 7. ietvarprogrammā ERA-NET (*European Research Area*). Šajā programmā plānota 15 valstu dalība. Sagatavošanā starptautisks projekts kultūras mantojuma pētniecības politikas izstrādei un tīkla izveidošanai NET-HERITAGE “Eiropas tīkls pētniecībai programmai materiālā kultūras mantojuma aizsardzībai”.
- Dalība Eiropas Padomes projektā Eiropas kultūras mantojuma informācijas tīklā (*European Information Network on Cultural Heritage Policies*) (*HEREIN*) un regulāra informācijas atjaunošana.
- Notikusi sadarbība ar Baltijas jūras valstu darba grupu kultūras mantojuma aizsardzībai.
- Inspekcija pastāvīgi sadarbojas ar UNESCO Pasaules mantojuma centru, pārstāvot divus Latvijas objektus, kas iekļauti Pasaules mantojuma sarakstā – Rīgas vēsturisko centru un Strūves ģeodēziskā loka divus punktus Latvijas teritorijā (Jēkabpilī un Sestukalnā). 2007. gada aprīlī sadarbībā ar UNESCO Pasaules mantojuma centru un Eiropas Padomi tika organizēts starptautisks seminārs „Pilsētu vēsturisko centru saglabāšana un attīstība”, īpašu uzmanību pievēršot Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības jautājumiem. Latvija tika pārstāvēta UNESCO ikgadējā sesijā Kristčērčā, Jaunzēlandē. Sagatavoti divi ziņojumi UNESCO Pasaules mantojuma centram par situāciju RVC. Inspekcijas pārstāvis ir piedalījies ar priekšlasījumu par Rīgas pieredzi UNESCO starptautiskā konferencē par vēsturisko pilsētainavu saglabāšanu 2007.gada janvārī Sanktpēterburgā, bet 2007. gada aprīlī Inspekcijas vadītājs piedalījās darba grupā, lai izstrādātu kritērijus iekļaušanai UNESCO Pasaules Apdraudētā mantojuma sarakstā.

5.4. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija 2007. gadā sadarbībā ar nevalstisko organizāciju „*Latvia Nostra*” organizēja diskusiju par Rīgas koka mantojuma saglabāšanu un aizsardzību. Svarīgāko lēmumu pieņemšanā regulāri notiek konsultācijas ar nevalstiskajām organizācijām.

5.5. KONSULTATĪVO PADOMJU DARBĪBAS REZULTĀTI

2007.gadā darbojušās šādas konsultatīvās ekspertu padomes: Arheoloģiskā mantojuma ekspertu padome, Ērģeļu ekspertu padome, Restaurācijas kvalitātes izvērtēšanas ekspertu padome un Kultūras pieminekļu uzskaites padome.

Saskaņā ar nolikumu atbilstoši savai kompetencei izveido ekspertu padomes. Ekspertu padomēs darbojas jomā atzīti speciālisti. Padomes ir sabiedriskas konsultatīvas institūcijas, kuru kompetencē ir sniegt slēdzienus un rekomendācijas par attiecīgajiem jautājumiem.

6. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM

6.1 PRIORITĀTES 2008.GADAM

- Inspekcijai uzdotā darba izpilde saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" un 2004.gada 9.novembra Latvijas Republikas Ministru Kabineta apstiprināto Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu un ar kultūras mantojuma aizsardzību saistītiem citiem normatīvajiem aktiem. Kultūras mantojuma apzināšana, uzskaitē, lēmumu pieņemšana kultūras mantojuma saglabāšanā un kontrole.
- Inspekcijas iekšējās kārtības pilnveidošana, darba efektivitātes palielināšana. Turpināt veidot jaunu iestādes funkcionēšanas modeli, orientētu uz kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, kas saistīta ar kultūras mantojuma saglabāšanas politikas regulāru pilnveidošanu, ierēdņu personīgās atbildības palielināšanu lēmumu pieņemšanā, pieņemto lēmumu kvalitātes kontroli, kā arī atklātību un dialogu lēmumu un pārmaiņu dokumentēšanā. Piesāistīt darbam Inspekcijā jaunus nozares profesionāļus.
- Inspekcija vienmēr ir varējusi lepoties ar speciālistu entuziasmu un nostāju sabiedrības kopējo interešu labā, izskatot dažādus sarežģītus jautājumus. 2008. gada nogalē klienti vairākus jautājumus varēs nokārtot elektroniski, neapmeklējot Inspekciju.
- Nodrošināt plašāku sabiedrības iesaistīšanos svarīgu ar kultūras mantojuma saglabāšanu saistītu lēmumu pieņemšanā.
- Turpināt Latvijas teritorijas kultūras mantojuma apsekošanu un papildināt Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu, organizējot visaptverošu kultūras pieminekļu apsekošanu un pārbaudi dabā, veicot fiksāciju ar modernām tehnoloģijām, vienlaikus veicot kultūras pieminekļu arhīva digitalizēšanu.
- Gatavot ziņojumu UNESCO Pasaules mantojuma centram par situāciju UNESCO Pasaules mantojuma objektā – Rīgas vēsturiskais centrs.
- Pilnveidot Latvijas likumu un normatīvo aktu sistēmu kultūras mantojuma aizsardzības un attīstības jomā, izstrādāt priekšlikumus kultūras mantojuma saglabāšanai atbalstošai nodokļu politikai, kā arī sakārtojot mūsdienu arhitektūras un kultūras mantojuma attiecības.
- Gatavot nepieciešamo dokumentāciju, lai iegūtu finansējumu kultūras pieminekļu glābšanai un izpētei, kā arī pildīt 2008. gada Kultūras pieminekļu izpētes un glābšanas programmu (avārijas stāvoklī esošu kultūras pieminekļu glābšana).
- Turpināt informatīvu materiālu sagatavošanu un izdošanu, kā arī regulāru Inspekcijas Interneta mājas lapas papildināšanu.
- Nodrošināt zagto un zudušo kustamo kultūras pieminekļu digitālo uzskaiti. Turpināt pilnveidot mākslas un antikvāro priekšmetu aprites jautājumu sakārtošanu atbilstoši Eiropas Savienības direktīvām.
- Nostiprināt sadarbību ar pašvaldībām kultūras mantojuma saglabāšanas darbā, sadarboties ar sabiedriskajām un profesionālajām organizācijām. Veidot dialogu ar kultūras pieminekļu īpašniekiem.
- Sarīkot Eiropas Kultūras mantojuma dienas Latvijā par tēmu "Neparastais mantojums".
- Nodrošināt kultūras pieminekļu uzskaites un aizsardzības darba datorizāciju.
- Realizēt projektu "Kultūras mantojuma Gada balva 2007".
- Organizēt nacionālo atlasu un piedalīties Eiropas Padomes organizētajā 13. starptautiskajā fotokonkursā jauniešiem „Kultūras mantojums fotogrāfijās”.
- Dalība Eiropas Padomes Kultūras mantojuma komitejā, Baltijas valstu Kultūras mantojuma komitejā, Baltijas jūras valstu kultūras mantojuma pārraudzības grupā, Eiropas Kultūras mantojuma dienu koordinātoru sanāksmēs, UNESCO Pasaules

mantojuma centra 32. sesijā un UNESCO pasākumos, saistībā ar Rīgas vēsturisko centru.

- Dalība Eiropas Padomes projektā *HEREIN* – Eiropas kultūras mantojuma politikas informatīvās datu bāzes izveide.
- Sagatavot un apstiprināt VKPAI stratēģiju 2008.-2011. gadam.
- Sagatavot un apstiprināt programmu koka mantojuma saglabāšanai 2008.-2011.gadam.
- VKPAI reģionālo nodaļu (Kurzemes, Vidzemes, Latgales, Zemgales un Rīgas) izveidošana.
- Darbs pie jaunas informācijas sistēmas „MANTOJUMS” izveidošanas.
- Visaptveroša kultūrvēsturisko vērtību apsekošana – inventarizācijas aizsākšana.
- Darbs pie amatu apmācības programmas izveidošanas.
- Kultūras mantojuma jomas speciālistu kvalifikācijas novērtēšanas sistēmas pilnveidošana.
- Kampanjas „Mūsdienu arhitektūras kvalitāte kultūrvēsturiskā vidē” aizsākšana.

Inspekcijas vadītāja p.i.

J. Radiņš

Kultūras mantojuma politikas daļas vadītāja p.i.

K. Kukaine

Administratīvās daļas vadītājs

E. Vonsovičs

Galvenā grāmatvede

R. Vasiljeva